

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2015/1222 НА КОМИСИЯТА**от 24 юли 2015 година****за установяване на насоки относно разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1228/2003 ⁽¹⁾, и по-специално член 18, параграф 3, буква б) и параграф 5 от него,

като има предвид, че:

- (1) Спешното изграждане на напълно функциониращ вътрешен енергиен пазар с взаимна свързаност е от решаващо значение за постигане на целите — да се поддържа сигурността на енергийните доставки, да се повиши конкурентоспособността и да се гарантира, че всички потребители могат да купуват енергия на достъпни цени. Един добре функциониращ вътрешен пазар на електроенергия следва да осигурява на производителите подходящи стимули за инвестиции в ново производство на електроенергия, включително електроенергия от възобновяеми енергийни източници, като се обръща особено внимание на най-изолираните държави членки и региони на енергийния пазар на Съюза. Един добре функциониращ пазар следва също така да осигурява на потребителите адекватни мерки за насърчване на по-ефикасното използване на енергията, предпоставка за което е сигурността на енергийните доставки.
- (2) Сигурността на енергийните доставки е основен елемент от обществената сигурност и следователно е неразривно свързана с ефикасното функциониране на вътрешния пазар на електроенергия и с интегрирането на изолираните пазари на електроенергия на държави членки. Електроенергията може да достига до гражданите на Съюза само посредством мрежата. Функциониращите пазари на електроенергия, и по-специално мрежите и другите активи, свързани с електроснабдяването, са от съществено значение за обществената сигурност, за икономическата конкурентоспособност и за благосъстоянието на гражданите на Съюза.
- (3) В Регламент (ЕО) № 714/2009 се определят недискриминационни правила за условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия и по-специално правила за разпределяне на преносна способност (капацитет) и управление на претоварването при междусистемните връзки и преносните системи, влияещи върху трансграничните потоци на електроенергия. С цел напредък към действително интегриран пазар на електроенергията, сега действащите правила за разпределяне на преносна способност, управление на претоварването и търговия с електроенергия следва да бъдат допълнително хармонизирани. По тази причина с настоящия регламент се определят минимални хармонизирани правила за в крайна сметка единно свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня, за да се осигури ясна нормативна уредба за ефикасна и модерна система за разпределяне на преносната способност и за управление на претоварването, улесняваща търговията с електроенергия в целия Съюз, даваща възможност за по-ефикасно използване на мрежата и повишаваща конкуренцията в полза на потребителите.
- (4) За въвеждане на единно свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня е необходимо разполагаемата трансгранична преносна способност да бъде изчислявана от операторите на преносни системи (наричани по-долу „ОПС“) по съгласуван начин. За тази цел те следва да установят модел на общата електроенергийна мрежа, включващ оценките за електропроизводството, товарите и състоянието на мрежата за всеки час. Разполагаемата преносна способност по принцип следва да се изчислява по т. нар. метод за изчисляване въз основа на потоците, при който се отчита, че електроенергията може да се канализира по различни маршрути, и който оптимизира разполагаемата преносна способност в електроенергийни мрежи с висока степен на взаимна зависимост. Разполагаемата преносна способност следва да бъде една от основните входни величини за процеса на по-нататъшно изчисляване, в който всички оферти за покупка и оферти за продажба в рамките на Съюза, събрани от електроенергийните борси, се съгласуват, като по оптимален от икономическа гледна точка начин се взема предвид разполагаемата трансгранична преносна способност. Единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня гарантира, че енергията обикновено се предава от зони с ниски цени към зони с високи цени.
- (5) Операторът за свързване на пазарите (наричан по-долу ОСП) използва специален алгоритъм, за да осигури съгласуване между офертите за покупка и офертите за продажба по оптимален начин. Резултатите от изчислението следва да се предоставят на всички електроенергийни борси на недискриминационен принцип. Въз основа на

⁽¹⁾ OBL 211, 14.8.2009 г., стр. 15.

резултатите от изчислението, извършено от ОСП, електроенергийните борси следва да информират клиентите си за спечелилите търга оферти за покупка и продажба. Впоследствие енергията следва да се прехвърля по мрежата според резултатите от изчислението, извършено от ОСП. Процесът на свързване на пазарите в рамките на деня е подобен на този за свързване на пазарите за ден напред с изключение на това, че следва да се прилага непрекъснат процес през целия ден, а не едно-единствено изчисление, както е при свързването за ден напред.

- (6) Изчисляването на преносната способност за времеви интервали „за ден напред“ и „в рамките на деня“ следва да се координира най-малкото на регионално равнище, за да се осигури надеждност на изчислението и на разположение на пазара да бъде предоставена оптималната преносна способност. Следва да бъдат създадени общи методики за изчисляване на регионалната преносна способност, за да се определят входните данни, методът за изчисляване и изискванията за валидиране. Информацията за разполагаемата преносна способност следва да се актуализира своевременно въз основа на най-новата информация чрез ефикасна процедура за изчисляване на преносната способност.
- (7) Допустими са два подхода за изчисляване на междузоновата преносна способност: въз основа на потоците или въз основа на координираната нетна преносна способност. Подходът въз основа на потоците следва да се използва като основен за изчисляване на преносната способност за ден напред и в рамките на деня, когато междузоновата преносна способност между тържните зони е с висока степен на взаимозависимост. Подходът въз основа на потоците следва да се въвежда само след като се проведе консултация с участниците на пазара и им се предостави достатъчно време за подготовка, така че да се даде възможност за плавен преход. Подходът на координираната нетна преносна способност следва да се прилага само в региони, в които междузоновата преносна способност е с по-ниска степен на взаимозависимост и може да се докаже, че подходът въз основа на потоците не би донесъл добавена стойност.
- (8) За изчисляване по координиран начин на междузоновата преносна способност, необходимо за единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня, следва да бъде установен модел на общата електроенергийна мрежа, представляващ взаимосвързаната европейска система. Моделът на общата електроенергийна мрежа следва да включва модел на преносната система с местоположението на електроцентралите и товарите, които са от значение за изчисляването на междузоновата преносна способност. Предоставянето на точна и навременна информация от всеки ОПС е от съществено значение за създаването на модел на общата електроенергийна мрежа.
- (9) Всеки ОПС следва да изготви модел на отделна електроенергийна мрежа за своята система и да го изпрати на ОПС, които отговарят за обединяването на тези модели в модел на общата електроенергийна мрежа. Моделите на отделни електроенергийни мрежи следва да включват информация от електроцентралите и потребителите.
- (10) ОПС следва да използват общ набор от коригиращи действия като насрещна търговия или повторно диспечирание за справяне с вътрешни и междузонови претоварвания. ОПС следва да координират прилагането на коригиращи действия при изчисляването на преносната способност, за да улеснят по-ефикасното разпределяне на преносната способност и да избегнат ненужни намаления на трансграничната преносна способност.
- (11) Тържните зони, отразяващи разпределението на търсенето и предлагането, са крайъгълен камък на пазарната търговия с електроенергия и са предпоставка за оползотворяването на пълния потенциал на методите за разпределяне на преносната способност, включително на метода въз основа на потоците. Ето защо тържните зони следва да бъдат определени по начин, който да осигури ефикасно управление на претоварването и обща ефикасност на пазара. Тържните зони могат да бъдат изменени впоследствие чрез разделяне, сливане или коригиране на техните граници. Тържните зони следва да бъдат еднакви за всички пазарни времеви интервали. Процесът на преразглеждане на конфигурациите на пазарните зони, предвиден в настоящия регламент, ще играе важна роля в идентифицирането на структурните пречки и ще даде възможност за по-ефикасно разграничаване на тържните зони.
- (12) ОПС следва да прилагат координирано повторно диспечирание от трансгранично значение или насрещна търговия на регионално или надрегионално равнище. Повторното диспечирание от трансгранично значение или насрещната търговия следва да се координират с повторното диспечирание или насрещната търговия в рамките на контролната зона.
- (13) В пазарните времеви интервали „за ден напред“ и „в рамките на деня“ преносната способност следва да се разпределя при използване на методи за неявно разпределяне, по-специално на методи, по които заедно се разпределят електроенергия и преносна способност. В случай на единно свързване за ден напред този метод следва да бъде търг за неявно разпределяне, а в случай на единно свързване в рамките на деня той следва да бъде непрекъснато неявно разпределяне. При метода на търг за неявно разпределяне следва да се разчита на ефективни и навременни интерфейси между ОПС, електроенергийните борси и поредица от други страни, за да се осигури разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването по ефикасен начин.
- (14) От съображения за ефикасност и с оглед да бъде въведено във възможно най-кратък срок единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня, за единното свързване за ден напред и в рамките на деня следва да се използват съществуващи пазарни участници и вече прилагани решения, когато е уместно, без да се възпрепятства конкуренцията от страна на нови оператори.

- (15) Комисията, в сътрудничество с Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (наричана по-долу „Агенцията“), може да създаде или определи единен регламентиран субект, за да изпълнява общи функции на ОСП, свързани с функционирането на пазара при единно свързване за ден напред и в рамките на деня.
- (16) Развиването на по-ликвидни пазари за сделки в рамките на деня, които дават на страните по сделките възможността да балансират своите позиции по-близо до реалното време, следва да спомогне да бъдат интегрирани възобновяемите енергийни източници в пазара на електроенергия на Съюза и така, на свой ред, да улесни постигането на целите на политиката в областта на енергията от възобновяеми източници.
- (17) Междупазарната преносна способност за ден напред и в рамките на деня следва да бъде гарантирана, за да позволи ефективно трансгранично разпределяне.
- (18) За да могат да се провеждат търгове за неявно разпределяне в целия Съюз, необходимо е да се осигури процедура на обвързване на цените за целия Съюз. Тази процедура следва да бъде съобразена с ограниченията за преносната способност и разпределянето и следва да бъде замислена по начин, позволяващ нейното прилагане или разширяване по цялата територия на Съюза, както и разработване на бъдещи нови типове продукти.
- (19) Електроенергийните борси събират оферти за покупка и оферти за продажба в рамките на различни времеви интервали, които служат като необходима входна информация за изчисляване на преносната способност в процедурата за свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня. Следователно правилата за търговия с електроенергия, предвидени в настоящия регламент, изискват институционална рамка за електроенергийните борси. Чрез общи изисквания за назначаване на номинирани оператори на пазара на електроенергия (наричани по-долу „НОПЕ“), както и за техните задачи, следва да се улесни постигането на целите на Регламент (ЕО) № 714/2009 и да стане възможно надлежното съобразяване с вътрешния пазар при свързването за ден напред и в рамките на деня.
- (20) Създаването на процедура за свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня изисква сътрудничество между потенциално конкурентни електроенергийни борси, за да се установят общи функции за свързване на пазарите. Ето защо надзорът и спазването на правилата за конкуренцията са от първостепенно значение по отношение на тези общи функции.
- (21) Въпреки създаването на надежден алгоритъм за съгласуване между офертите за покупка и офертите за продажба и подходящи процедури за резервиране, може да възникнат ситуации, при които процедурата за обвързване на цените не е в състояние да даде резултати. Следователно е необходимо да бъдат предвидени резервни варианти на национално и регионално равнище, за да се гарантира, че все още може да бъде разпределяна преносна способност.
- (22) Следва да се въведе надеждно ценообразуване за преносната способност за пазарния времеви интервал „в рамките на деня“, отразяващо претоварването, ако преносната способност е недостатъчна.
- (23) Всякакви разходи, направени ефикасно за осигуряване на гарантираност на преносна способност и за създаване на процедури с цел съобразяване с настоящия регламент, следва своевременно да бъдат възстановявани чрез мрежовите тарифи или подходящи механизми. НОПЕ следва да имат право, включително при изпълнението на функции на ОСП, да си възстановяват разходите, ако са направени ефикасно и обосновано и са пропорционални.
- (24) Преди започването на процеса на въвеждане следва да бъдат уговорени правила за поделяне между НОПЕ и ОПС от различни държави членки на общите разходи по единното свързване на пазарите за ден напред и единното свързване на пазарите в рамките на деня, за да се избегнат забавяния и спорове във връзка с поделянето на разходите.
- (25) Необходимо е сътрудничество между ОПС, НОПЕ и регулаторните органи, за да се спомогне за завършването и ефикасното функциониране на вътрешния пазар на електроенергия, и да се осигурят оптималното управление, координираната експлоатация и стабилното техническо развитие на мрежата за пренос на електроенергия в Съюза. ОПС, НОПЕ и регулаторните органи следва да използват полезните взаимодействия, които възникват в резултат на проекти за разпределяне на преносна способност и за управление на претоварването, допринасящи за развитието на вътрешния пазар на електроенергия. Те следва да черпят от придобития опит, да се съобразяват с взетите решения и да използват решенията на проблеми, разработени в рамките на тези проекти.
- (26) С цел да се осигури тясното сътрудничество между ОПС, НОПЕ и регулаторните органи е необходимо да се създаде солидна, надеждна и недискриминационна рамка на Съюза за управление във връзка с единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня.

- (27) Целта на настоящия регламент, а именно въвеждането на единно свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня, не може да бъде постигната успешно без определен набор от хармонизирани правила за изчисляването на преносната способност, управлението на претоварването и търговията с електроенергия.
- (28) Единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня обаче следва да се въвежда само поетапно, тъй като регулаторната рамка за търговията с електроенергия и физическата структура на преносната електроенергийна мрежа се характеризират със значителни разлики между държавите членки и регионите. Следователно за въвеждането на единно свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня е необходимо последователно съгласуване на съществуващите методики за изчисляване и разпределяне на преносна способност, както и за управление на претоварването. По тази причина единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня може да бъде въведено на регионално равнище като междинен етап, когато е необходимо.
- (29) Единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня изисква въвеждането на хармонизирани минимални и максимални клирингови цени, които допринасят за укрепване на условията за инвестиции за осигуряване на преносна способност и дългосрочна сигурност на доставките както в рамките на държавите членки, така и между тях.
- (30) Предвид изключително високата степен на сложност и детайлност на условията или методиките, необходими за пълното прилагане на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня, от ОПС и НОПЕ следва да бъдат разработени някои подробни условия или методики, които да бъдат одобрени от регулаторните органи. Разработването на определени условия или методики от ОПС и електроенергийните борси, както и последващото им одобряване от регулаторните органи, обаче не трябва да забавят завършването на вътрешния пазар на електроенергия. Поради това е необходимо да бъдат включени специални разпоредби относно сътрудничеството между ОПС, НОПЕ и регулаторните органи.
- (31) В съответствие с член 8 от Регламент (ЕО) № 713/2009 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ Агенцията следва да вземе решение, ако компетентните национални регулаторни органи не могат да постигнат съгласие за общи условия или методики.
- (32) Настоящият регламент беше разработен в тясно сътрудничество със заинтересованите страни — Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER) и Европейската мрежа на операторите на преносни системи (ЕМОПС) за електроенергия, за да се приемат ефективни, балансирани и пропорционални правила по прозрачен и приобщаващ начин. В съответствие с член 18, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 714/2009, Комисията ще се консултира с ACER, ЕМОПС за електроенергия и други заинтересовани страни, по-специално с НОПЕ, преди да бъде предложено каквото и да е изменение на настоящия регламент.
- (33) Настоящият регламент допълва приложение I към Регламент (ЕО) № 714/2009 в съответствие с принципите, формулирани в член 16 от същия регламент.
- (34) Поради значителните проблеми по въвеждането на единно свързване за ден напред и в рамките на деня в сегашния пазар на Ирландия и Северна Ирландия, той се намира в процес на съществено преустройство. Поради това е необходимо допълнително време за прилагането на части от настоящия регламент с въвеждането на редица преходни мерки.
- (35) Мерките, предвидени в настоящия регламент, са в съответствие със становището на комитета, посочен в член 23, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 714/2009,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ДЯЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет и обхват

1. Настоящият регламент определя подробни насоки относно разпределянето на междузоновата преносна способност и управлението на претоварването на пазарите за сделки за ден напред и в рамките на деня, включително изискванията за създаване на общи методики за определяне на размерите на преносната способност, разполагаеми едновременно между тържните зони, критерии за оценка на ефикасността и процедура за преглед за определяне на тържни зони.

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 713/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. за създаване на Агенция за сътрудничество между регулаторите на енергия (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 1).

2. Настоящият регламент се прилага за всички преносни системи и междусистемни връзки в Съюза, с изключение на преносните системи на острови, които не са свързани с други преносни системи чрез междусистемни връзки.
3. Ако в дадена държава членка има повече от един оператор на преносни системи, настоящият регламент се прилага за всички оператори на преносни системи в държавата членка. Когато оператор на преносна система не притежава функция, съответстваща на едно или няколко задължения по настоящия регламент, държавите членки могат да предвидят отговорността за изпълнение на посочените задължения да бъде възложена на един или повече различни конкретни оператори на преносни системи.
4. Достъп до единното свързване на пазарите на Съюза за ден напред и в рамките на деня могат да получат пазарни участници и ОПС, които извършват дейност в Швейцария, при условие че националното законодателство в тази държава прилага основните разпоредби на законодателството на Съюза за пазара на електроенергия и е налице междуправителствено споразумение за сътрудничество между Съюза и Швейцария в областта на електроенергетиката.
5. При спазване на условията, посочени в параграф 4 по-горе, Комисията взема решение, въз основа на становище на Агенцията, за участието на Швейцария в единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня. Правата и отговорностите на швейцарските НОПЕ и ОПС, които се присъединяват към единното свързване на пазарите за ден напред, трябва да бъдат съвместими с правата и задълженията на НОПЕ и ОПС, развиващи дейност в Съюза, за да се осигури безпроблемно функциониране на системите за единно свързване за ден напред и в рамките на деня, въведени на равнището на Съюза, както и за да се предоставят условия на равнопоставеност за всички заинтересовани страни.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат определенията от член 2 от Регламент (ЕО) № 714/2009, член 2 от Регламент (ЕС) № 543/2013 на Комисията ⁽¹⁾ и член 2 от Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾.

Освен това се прилагат следните определения:

1. „модел на отделна електроенергийна мрежа“ означава набор от данни, описващи характеристики на електроенергийна система (електропроизводство, товари и топология на мрежата) и съответни правила за промяна на тези характеристики при изчисляването на преносната способност, изготвен от компетентните ОПС, който трябва да се обедини с компоненти на други модели на отделни електроенергийни мрежи, за да се създаде модел на общата електроенергийна мрежа;
2. „модел на общата електроенергийна мрежа“ означава набор от данни за целия Съюз, договорен между различни ОПС, който описва основните характеристики на електроенергийната система (електропроизводство, товари и топология на мрежата) и правила за промяна на тези характеристики по време на процедурата за изчисляване на преносната способност;
3. „регион за изчисляване на преносната способност“ означава географска област, за която се прилага координирано изчисляване на преносната способност;
4. „сценарий“ означава прогнозираното състояние на електроенергийната система за определен времеви интервал;
5. „нетна позиция“ означава нетната сума от износа и вноса на електроенергия за всеки единичен пазарен период за дадена тръжна зона;
6. „ограничения за разпределянето“ означава ограниченията, които трябва да бъдат спазвани при разпределяне на преносна способност, за поддържане на преносната система в рамките на експлоатационните граници с оглед на сигурността и които не са били преобразувани в междузонава преносна способност или които са необходими за повишаване на ефикасността на разпределяне на преносната способност;
7. „експлоатационни граници с оглед на сигурността“ означава приемливите граници на експлоатация за сигурно функциониране на мрежата, като например температурни гранични стойности, гранични стойности на напрежението, гранични стойности за токовете на късо съединение, гранични стойности на честотата и граници на динамична стабилност;
8. „подход въз основа на координираната нетна преносна способност“ означава метод за изчисляване на преносната способност въз основа на принципа на оценка и предварително определяне на максималния енергиен обмен между съседни тръжни зони;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 543/2013 на Комисията от 14 юни 2013 г. за представяне и публикуване на данни на пазарите за електроенергия и за изменение на приложение I към Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 163, 15.6.2013 г., стр. 1.)

⁽²⁾ Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на Директива 2003/54/ЕО (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 55).

9. „подход въз основа на потоците“ означава метод за изчисляване на преносната способност, при който енергийният обмен между тържни зони е ограничен от фактори за разпределение на преноса на електроенергия и от наличните резерви в критичните елементи на мрежата;
10. „извънредна ситуация“ означава установена и възможна или вече възникнала неизправност в елемент, включително не само в елементи на преносната система, а и при значителни потребители в електроенергийната мрежа, както и в елементи на разпределителната мрежа, ако това е от значение за експлоатационната сигурност на преносната система;
11. „координиран изчислител на преносна способност“ означава субект или субекти със задачата да изчислява(т) преносния капацитет — на регионално или по-високо равнище;
12. „фактор на изменението на генерирането“ означава метод за преобразуването на промяна на нетна позиция на дадена тържна зона в изчислени в модела на общата електроенергийна мрежа специфични нараствания или намалявания в подаването на енергия;
13. „коригиращо действие“ означава всяка мярка, прилагана ръчно или автоматично от един или няколко ОПС, с цел да се поддържа експлоатационната сигурност;
14. „резерв за надеждност“ означава намаляването на междузоновата преносна способност, за да се обхванат неопределеностите в рамките на изчисляването на преносната способност;
15. „пазарно време“ означава централноевропейско лятно време или централноевропейско време, което от двете е в действие;
16. „приходи от избягване на претоварване“ означава приходи, получени в резултат на разпределянето на преносната способност;
17. „претоварване на пазара“ означава ситуация, при която икономическият излишък за единно свързване за ден напред или в рамките на деня е ограничен от междузоновата преносна способност или ограничения за разпределянето;
18. „физическо претоварване“ означава всяка ситуация в мрежата, при която прогнозните или осъществените потоци от енергия нарушават граничните стойности за температурата на елементите на мрежата и за стабилността на напрежението или за устойчивостта по фазов ъгъл на електроенергийната система;
19. „структурно претоварване“ означава претоварване в преносната система, което може да бъдат еднозначно определено, което е предсказуемо, не се мени географски във времето и често възниква отново при нормални условия в електроенергийната система;
20. „съгласуване“ означава режим на търгуване, посредством който заявките за продажба са западени за подходящи заявки за купуване, за да се гарантира максимален икономически излишък за единното свързване на пазарите за ден напред или в рамките на деня;
21. „заявка“ означава намерение за купуване или продажба на енергия или преносна способност, изразено от участник на пазара, при определени условия за изпълнение;
22. „съгласувани заявки“ означава всички заявки за купуване и продажба, които са съгласувани по алгоритъма за обвързване на цените или алгоритъма за съгласуване при непрекъсната търговия;
23. „номиниран оператор на пазара на електроенергия (НОПЕ)“ означава субект, назначен от компетентния орган да изпълнява задачи по единното свързване на пазарите за ден напред или в рамките на деня;
24. „споделен регистър за заявки“ означава модул в системата на свързването в рамките на деня при непрекъсната търговия, в който се събират всички заявки, които могат да се съгласуват, подавани от НОПЕ, участващи в единното свързване на пазарите в рамките на деня, и в който се извършва непрекъснато съгласуване на тези заявки;
25. „търговия“ означава една или повече съгласувани заявки;
26. „единно свързване за ден напред“ означава тържен процес, при който събраните заявки се съгласуват помежду си и се разпределя междузонова преносна способност едновременно за различни тържни зони на пазара за сделки за ден напред;
27. „единно свързване в рамките на деня“ означава непрекъснат процес, при който събраните заявки се съгласуват помежду си и се разпределя междузонова преносна способност едновременно за различни тържни зони на пазара за сделки в рамките на деня;
28. „алгоритъм за обвързване на цените“ означава алгоритъм, използван в единното свързване на пазарите за ден напред с цел едновременно съгласуване на заявки и разпределяне на междузонова преносна способност;
29. „алгоритъм за съгласуване при непрекъсната търговия“ означава алгоритъм, използван в единното свързване на пазарите в рамките на деня с цел непрекъснато съгласуване на заявки и разпределяне на междузонова преносна способност;

30. „функция на оператор за свързване на пазарите (ОСП)“ означава задачата за съгласуване на заявките от единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня за различни тържни зони и едновременно разпределяне на междузонова преносна способност;
31. „клирингова цена“ означава цената, определена чрез съгласуване на най-високата приета заявка за продажба с най-ниската приета заявка за купуване на пазара на електроенергия;
32. „планиран обмен“ означава пренос на електроенергия по разписание между географски зони, за всеки единичен пазарен период и за определена посока;
33. „изчислител на планиран обмен“ означава субект или субекти, който/които има(т) за задача да изчислява(т) планирания обмен;
34. „пазарен времеви интервал „за ден напред““ означава времевият интервал на пазара на електроенергия до момента на затварянето на пазара за сделки за ден напред, през който за всеки единичен пазарен период продуктите се търгуват в деня преди деня на доставянето им;
35. „срок за начало на гарантираността за сделки за ден напред“ означава моментът, след който междузоновата преносна способност става гарантирана;
36. „момент на затварянето на пазара за сделки за ден напред“ означава моментът, до който на пазара за сделки за ден напред се приемат заявки;
37. „пазарен времеви интервал „в рамките на деня““ означава времеви интервал на пазара на електроенергия след момента на отваряне на пазара за сделки с междузонова преносна способност в рамките на деня и преди момента на затваряне на пазара за сделки с междузонова преносна способност в рамките на деня, когато за всеки единичен пазарен период се извършва търговия с продукти преди доставянето на търгуваните продукти;
38. „момент на отваряне на пазара за сделки с междузонова преносна способност в рамките на деня“ означава моментът във времето, в който между тържни зони се освобождава междузонова преносна способност за даден единичен пазарен период и дадена граница между тържни зони;
39. „момент на затваряне на пазара за сделки с междузонова преносна способност в рамките на деня“ означава моментът във времето, в който разпределянето на междузонова преносна способност вече не е разрешено за даден единичен пазарен период;
40. „модул за управление на преносната способност“ означава система, съдържаща актуална информация за разполагемата междузонова преносна способност за целите на разпределянето на междузонова преносна способност в рамките на деня;
41. „нестандартен продукт за сделки в рамките на деня“ означава продукт за свързване в рамките на деня при непрекъснатата търговия, който не е за постоянно доставяне на енергия или е за по-дълъг период от единичния пазарен период и е със специфични характеристики, предназначени да отразяват практиките за експлоатацията на системата или потребностите на пазара — например заявки, обхващащи множество единични пазарни периоди или продукти, отразяващи първоначалните разходи на електроцентралите;
42. „централен контрагент“ означава субект или субекти, който/които има(т) за задачи да сключва(т) договори с участници на пазара, чрез новация на договорите, произтичащи от процедурата за съгласуване, както и да организира (т) прехвърлянето на нетните позиции, произтичащи от разпределянето на капацитета, към други централни контрагенти или търговски агенти;
43. „търговски агент“ означава субект или субекти, който/които има(т) за задача да прехвърля(т) нетните позиции между различни централни контрагенти;
44. „гарантираност“ означава гаранция, че правата върху междузоновата преносна способност остават непроменени и че се плаща обезщетение, ако независимо от това те бъдат променени;
45. „непреодолима сила“ означава всяко непредвидимо или необичайно събитие или ситуация извън разумния контрол на даден ОПС, недължащо се на грешка на ОПС, което не може да бъде избегнато или преодоляно с логични прогнози и внимание, за което не може да бъде намерено решение чрез мерки, които от техническа, финансова и икономическа гледна точка са разумно осъществими от ОПС, което действително се е случило и е обективно проверимо и което прави невъзможно за ОПС да изпълнява временно или трайно задълженията си в съответствие с настоящия регламент;
46. „икономически излишък за единното свързване на пазарите за ден напред или в рамките на деня“ означава сборът от i) излишъка на предлагане за единното свързване на пазарите за ден напред или в рамките на деня за съответния период от време, ii) излишъка на потребление за единното свързване на пазарите за ден напред или в рамките на деня, iii) приходите от избягване на претоварване и iv) други съответни разходи и ползи, когато те увеличават икономическата ефективност за съответния период от време, като излишъкът на предлагане и излишъкът на потребление са разликата между приетите заявки и клиринговата цена за единица енергия, умножена по количеството на енергията от заявките.

Член 3

Цели на сътрудничеството при разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването

Настоящият регламент цели:

- а) насърчаване на ефективната конкуренция при производството, търговията и доставянето на електроенергия;
- б) осигуряване на оптимално използване на преносната инфраструктура;
- в) осигуряване на експлоатационна сигурност;
- г) оптимизиране на изчисляването и разпределянето на междузонова преносна способност;
- д) осигуряване на справедливо и недискриминационно третиране на ОПС, НОПЕ, Агенцията, регулаторните органи и участниците на пазара;
- е) осигуряване и повишаване на прозрачността и надеждността на информацията;
- ж) допринасяне за ефикасната и дългосрочна експлоатация и развитието на системата за пренос на електроенергия и електроенергийния сектор в Съюза;
- з) спазване на изискването за справедливо функциониране на пазара по установения ред и за справедливо ценообразуване по установения ред;
- и) създаване на равнопоставени условия на конкуренция за НОПЕ;
- й) осигуряване на недискриминационен достъп до междузонова преносна способност.

Член 4

Назначаване на НОПЕ и отменяне на назначението

1. Всяка държава членка, която е свързана с електропровод към тръжна зона на друга държава членка, гарантира, че в срок от четири месеца след влизането в сила на настоящия регламент ще бъдат назначени един или повече НОПЕ, които да извършват единното свързване на пазарите за ден напред и/или в рамките на деня. За тази цел операторите на вътрешния и външния пазар могат да бъдат приканени да кандидатстват, за да бъдат назначени за НОПЕ.
2. Всяка заинтересована държава членка гарантира, че във всяка тръжна зона на нейна територия е назначен най-малко един НОПЕ. НОПЕ се назначава за начален срок от четири години. С изключение на случаите, когато се прилага член 5, параграф 1, държавите членки дават възможност да се кандидатства поне веднъж годишно за назначаване за НОПЕ.
3. Освен ако е предвидено друго от държавите членки, регулаторните органи трябва да бъдат назначаващият орган, който отговаря за назначаване на НОПЕ и наблюдение за спазването на критериите за назначаване, а в случай на национален законоустановен монопол — за одобряване на таксите на НОПЕ или на методиката за изчисляване на тези такси. Държавите членки могат да постановят, че назначаващият орган ще бъде различен от регулаторните органи. В такъв случай държавите членки гарантират, че назначаващият орган има същите права и задължения като регулаторните органи, за да изпълнява ефективно своите задачи.
4. Назначаващият орган преценява дали кандидатите за НОПЕ отговарят на критериите, определени в член 6. Посочените критерии се прилагат независимо дали е назначен един НОПЕ или повече. При вземането на решение относно назначенията за НОПЕ трябва да се избягва каквато и да е неравнопоставеност между кандидатите, особено между чуждестранните и местните кандидати. Ако назначаващият орган е различен от регулаторния орган, регулаторният орган дава становище относно степента, в която кандидатът за назначение отговаря на критериите за това, посочени в член 6. Назначения за НОПЕ се отхвърлят само когато не са изпълнени посочените в член 6 критерии за назначение или в съответствие с член 5, параграф 1.
5. НОПЕ, назначен в една държава членка, има право да предлага услуги за спелки за ден напред и в рамките на деня с доставяне в друга държава членка. Правната уредба на другата държава членка в областта на търговията се прилага, без да е необходимо назначение за НОПЕ в тази държава членка. Назначаващите органи наблюдават всички НОПЕ, извършващи единното свързване на пазарите за ден напред и/или в рамките на деня в тяхната държава членка. В съответствие с

член 19 от Регламент (ЕО) № 714/2009, назначаващите органи гарантират спазването на настоящия регламент от всички НОПЕ, извършващи единното свързване на пазарите за ден напред и/или в рамките на деня в тяхната държава членка, независимо от това къде са били назначени тези НОПЕ. Органите, отговорни за назначаването на НОПЕ, наблюдението и правоприлагането, си обменят цялата информация, необходима за ефикасен надзор върху дейностите на НОПЕ.

Ако назначен в една държава членка НОПЕ реши да извършва единно свързване на пазарите за ден напред или в рамките на деня в друга държава членка, той трябва да уведоми за това назначаващия орган на другата държава членка два месеца преди да започне съответните действия.

6. По изключение от параграф 5 от настоящия член държава членка може да откаже на НОПЕ, назначен в друга държава членка, да извършва услуги за сделки, ако:

- а) е налице национален законоустановен монопол в съответствие с член 5, параграф 1 за услуги за сделки за ден напред и в рамките на деня в държавата членка или в тръжна зона на държавата членка, в която се извършва доставянето; или
- б) държавата членка, в която се извършва доставянето, може да докаже, че съществуват технически пречки за доставяне в тази държава членка на електроенергията, закупена по сделки за ден напред и в рамките на деня, използвайки НОПЕ, назначен в друга държава членка, като тези пречки са свързани с необходимостта да се гарантира, че се спазват целите на настоящия регламент, запазвайки същевременно експлоатационната сигурност; или
- в) правилата за търговия в държавата членка, в която се извършва доставянето, не са съвместими с доставянето в тази държава членка на електроенергията, закупена по сделки за ден напред и в рамките на деня, използвайки НОПЕ, назначен в друга държава членка; или
- г) НОПЕ има национален законоустановен монопол съгласно член 5 в държавата членка, в която е назначен.

7. В случай на решение за отказ за извършване на услуги за сделки за ден напред и/или в рамките на деня с доставяне в друга държава членка, държавата членка, в която се извършва доставянето, съобщава решението си на НОПЕ и на назначаващия орган на държавата членка, в която е назначен този НОПЕ, както и на Агенцията и на Комисията. Отказът трябва да бъде надлежно мотивиран. В случаите, посочени в параграф 6, букви б) и в), в решението за отказване на услуги за сделки с доставяне в друга държава членка също така трябва да се посочи как и кога техническите пречки пред търговията могат да бъдат преодолені или кога вътрешните правила за търговия могат да станат съвместими с услугите за сделки с доставяне в друга държава членка. Назначаващият орган на държавата членка, отказваща услугите за сделки, проучва решението и публикува становище относно това как да се премахнат пречките за търговията с услуги или по какъв начин да се постигне съвместимост между услугите за сделки и правилата за търговия.

8. Държавата членка, в която е назначен НОПЕ, гарантира, че това назначение ще бъде отменено, ако НОПЕ не поддържа съответствието с критериите съгласно член 6 и не е в състояние да възстанови това съответствие в срок от шест месеца, след като е уведомен от назначаващия орган за това несъответствие. Ако регулаторният орган не е отговорен за назначението и наблюдението, трябва да се проведе консултация с него относно отмяната. Назначаващият орган също така уведомява назначаващия орган на другите държави членки, в които въпросният НОПЕ извършва дейност, за неспособността му да поддържа съответствие и същевременно уведомява за това този НОПЕ.

9. Ако назначаващ орган на държава членка установи за даден НОПЕ, който извършва дейности, но не е назначен в тази държава, че не поддържа съответствие с критериите съгласно член 6 по отношение на своите дейности в тази държава, той трябва да уведоми този НОПЕ, че е в несъответствие. Ако НОПЕ не възстанови съответствието си в срок от три месеца след като бъде уведомен, назначаващият орган може да прекрати правото му да предлага услуги за сделки за ден напред и в рамките на деня в тази държава членка до момента, в който НОПЕ възстанови съответствието. Назначаващият орган уведомява назначаващия орган на държавата членка, в която е назначен този НОПЕ, Агенцията и Комисията.

10. Назначаващият орган информира Агенцията за назначението за НОПЕ и неговото отменяне. Агенцията поддържа на своя уебсайт списък на назначените НОПЕ на своята интернет страница.

Член 5

Назначаване на НОПЕ в случай на национален законоустановен монопол за услуги за сделки

1. Ако в държава членка или в тръжна зона на държава членка към момента на влизането в сила на настоящия регламент вече е налице национален законоустановен монопол за услуги за сделки за ден напред и в рамките на деня, който изключва назначаването на повече от един НОПЕ, въпросната държава членка трябва да уведоми Комисията в срок от два месеца след влизането в сила на настоящия регламент и може да откаже назначаването на повече от един НОПЕ за тръжна зона.

Ако има няколко кандидати за назначаване на един-единствен НОПЕ, въпросната държава членка назначава за такъв кандидата, който отговаря най-добре на критериите, посочени в член 6. Ако държава членка откаже назначаването на повече от един НОПЕ за една тръжна зона, компетентният национален орган определя или одобрява таксите на НОПЕ за търгуване на пазарите за сделки за ден напред и в рамките на деня своевременно преди влизането им в сила или определя методиките, използвани за изчисляването им.

В съответствие с член 4, параграф 6, въпросната държава членка може да откаже също така трансгранични търговски услуги, предлагани от даден НОПЕ, назначен за такъв в друга държава членка; защитата обаче на съществуващите електроенергийни борси в тази държава членка от неблагоприятни икономически ефекти поради конкуренцията не е валидна причина за отказ.

2. За целите на настоящия регламент се счита, че е налице национален законоустановен монопол, когато националното законодателство предвижда изрично, че не повече от един субект в рамките на държавата членка или в тръжна зона в държавата членка може да извършва услуги за сделки за ден напред и в рамките на деня.

3. Две години след влизането в сила на настоящия регламент Комисията изпраща доклад на Европейския парламент и Съвета в съответствие с член 24 от Регламент (ЕО) № 714/2009 относно развитието на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня в държавите членки, като се обърне особено внимание на развитието на конкуренцията между НОПЕ. Въз основа на гореспоменатия доклад и ако Комисията счита, че липсва обосновка за продължаване на националните законоустановени монополи или за продължаване на отказа на дадена държава членка да позволи извършването на трансгранична търговия от НОПЕ, назначен в друга държава членка, Комисията може да обмисли подходящи законодателни или други мерки за по-нататъшно увеличаване на конкуренцията и търговията между държавите членки и в границите на отделните държави. Комисията включва също така в доклада оценка на управлението на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня, установено с настоящия регламент, като се обърне особено внимание на прозрачността на функциите на „оператор за свързване на пазарите“ (ОСП), изпълнявани съвместно от НОПЕ. Въз основа на гореспоменатия доклад и ако Комисията счита, че съществува неяснота по изпълнението на монополните функции ОСП и други задачи на НОПЕ, тя може да обмисли подходящи законодателни или други мерки за по-нататъшно увеличаване на прозрачността и ефикасно функциониране на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня.

Член 6

Критерии за назначаване за НОПЕ

1. Кандидатът се назначава за НОПЕ само ако отговаря на всяко от следните изисквания:
  - а) разполага със, или договаря подходящи ресурси за общо и координирано функциониране, в съответствие с изискванията, на единното свързване на пазарите за ден напред и/или в рамките на деня, включително необходимите ресурси за изпълнението на функциите на НОПЕ, финансови ресурси, необходимите информационни технологии, техническа инфраструктура и оперативни процедури, или предоставя необходимото доказателство, че е в състояние да осигури тези ресурси в разумен подготвителен период преди да поеме своите задачи в съответствие с член 7;
  - б) в състояние е да гарантира, че участниците на пазара имат свободен достъп до информация във връзка със задачите на НОПЕ съгласно член 7;
  - в) разходно-ефективен е по отношение на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня и във вътрешното си счетоводство отчита поотделно функциите на ОСП и другите дейности, за да се избегне кръстосаното субсидиране;
  - г) неговата дейност е разделена в достатъчна степен от тази на другите участници на пазара;
  - д) ако е назначен за национален законоустановен монопол за услуги за сделки за ден напред и в рамките на деня в държава членка, не използва таксите, определени в член 5, параграф 1, за да финансира своите дейности по сделки за ден напред и в рамките на деня в държава членка, различна от тази, в която се събират тези такси;
  - е) в състояние е да третира всички участници на пазара по недискриминационен начин;
  - ж) въвел е подходящи механизми за надзор на пазара;
  - з) сключил е подходящи споразумения за прозрачност и поверителност с участниците на пазара и с ОПС;

- и) в състояние е да предоставя необходимите услуги за клиринг и уреждане на отношения;
  - й) в състояние е да въведе необходимите комуникационни системи и практики за координиране с ОПС на държавата членка.
2. Критериите за назначаване, посочени в параграф 1, се прилагат по такъв начин, че конкуренцията между НОПЕ да е организирана по справедлив и недискриминационен начин.

Член 7

Задачи на НОПЕ

1. НОПЕ действат като пазарни оператори на националните или регионалните пазари, за да осъществяват в сътрудничество с ОПС единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня. Техните задачи включват получаване на заявки от участници на пазара, поемане на цялостна отговорност за съгласуване и разпределяне на заявките в съответствие с резултатите от единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня, оповестяване на цените, уреждане на отношенията и клиринг на договорите в резултат от търговията съгласно съответните разпоредби и споразумения с участниците.

Що се отнася до единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня, НОПЕ отговарят по-специално за следните задачи:

- а) изпълняват функциите на ОСП, посочени в параграф 2, в координация с други НОПЕ;
  - б) установяват колективно изискванията за свързването на пазарите за сделки за ден напред и в рамките на деня, изискванията за функциите на ОСП и алгоритъма за обвързване на цените за всички аспекти, свързани с функционирането на пазара на електроенергия в съответствие с параграф 2 от настоящия член и членове 36 и 37;
  - в) определят максималните и минималните цени съгласно членове 41 и 54;
  - г) правят анонимна и споделят получената информация за заявки, необходима за изпълнение на функциите на ОСП, предвидени в параграф 2 от настоящия член и членове 40 и 53;
  - д) оценяват резултатите, изчислени от функциите на ОСП, посочени в параграф 2 от настоящия член, разпределят заявките въз основа на тези резултати, валидират резултатите като окончателни, ако ги считат за правилни, и поемат отговорността за тях в съответствие с членове 48 и 60;
  - е) информират участниците на пазара за резултатите от заявките им в съответствие с членове 48 и 60;
  - ж) действат като централни контрагенти за клиринг и уреждане на отношенията по сделки по обмен на енергия в резултат от единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня в съответствие с член 68, параграф 3;
  - з) съвместно със съответните НОПЕ и ОПС установяват процедури за резервиране за функционирането на националните или регионалните пазари в съответствие с член 36, параграф 3, ако няма резултати от функциите на ОСП съгласно член 39, параграф 2, като се съобразяват с резервните процедури, предвидени в член 44;
  - и) предоставят съвместно на компетентните регулаторни органи и ОПС прогнози и информация за разходите при единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня, когато разходите на НОПЕ за въвеждане, изменение и извършване на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня трябва да се покрият от вноски на засегнатите ОПС в съответствие с членове 75—77 и член 80;
  - й) когато е приложимо в съответствие с членове 45 и 57, се координират с ОПС за установяване на договорености, засягащи повече от един НОПЕ в рамките на тръжна зона, и извършват единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня в съответствие с одобрените договорености.
2. НОПЕ изпълняват функции на ОСП съвместно с други НОПЕ. Тези функции включват следното:
- а) разработване и поддръжане на алгоритмите, системите и процедурите за единното свързване на пазарите за ден напред, а също и в рамките на деня в съответствие с членове 36 и 51;
  - б) обработка на входните данни за ограничения на междузоновата преносна способност и разпределянето, предоставени от координирани изчислителни на преносна способност в съответствие с членове 46 и 58;

- в) прилагане на алгоритмите за обвързване на цените и за съгласуване при непрекъснатата търговия в съответствие с членове 48 и 60;
- г) валидиране и изпращане на НОПЕ на резултатите от единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня в съответствие с членове 48 и 60.

3. Не по-късно от осем месеца след влизането в сила на настоящия регламент всички НОПЕ представят на всички регулаторни органи и Агенцията план относно въвеждането и съвместното изпълнение на функциите на ОСП, определени в параграф 2, включително необходимите проекти на споразумения между НОПЕ и с трети страни. Планът трябва да включва подробно описание, предложени график за въвеждането, което трябва да продължи не повече от 12 месеца, и описание на очакваното въздействие на условията или методиките за установяване и изпълнение на функциите на ОСП в параграф 2.

4. Сътрудничеството между НОПЕ се ограничава строго до необходимото за ефикасно и сигурно проектиране, въвеждане и функциониране на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня. Съвместното изпълнение на функциите на ОСП трябва да се основава на принципа за недопускане на неравнопоставеност и да гарантира, че никой НОПЕ не може да се възползва от неоснователни икономически предимства чрез участието си във функциите на ОСП.

5. Агенцията наблюдава напредъка на НОПЕ във въвеждането и изпълнението на функциите на ОСП, в частност по отношение на договорната и регулаторната рамка и относно техническата готовност за изпълнение на тези функции. Не по-късно от 12 месеца след влизането в сила на настоящия регламент Агенцията докладва на Комисията дали напредъкът във въвеждането и извършването на единното свързване на пазарите за ден напред или в рамките на деня е задоволителен.

Агенцията може да оценява ефективността и ефикасността на въвеждането и изпълнението на функциите на ОСП по всяко време. Ако тази оценка покаже, че изискванията не са изпълнени, Агенцията може да препоръчва на Комисията всякакви допълнителни мерки, необходими за своевременното ефективно и ефикасно осъществяване на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня.

6. Ако НОПЕ не успеят да представят план съгласно член 7, параграф 3 за въвеждане на посочените в параграф 2 от настоящия член функции на оператор за свързване на пазарите за времеви интервал „в рамките на деня“ или времеви интервал „за ден напред“, в съответствие с член 9, параграф 4 Комисията може да предложи изменение на настоящия регламент, като по-специално разгледа възможността да назначи ЕМОПС за електроенергия или друг субект да изпълнява вместо НОПЕ функциите на ОСП за единното свързване на пазарите за ден напред или в рамките на деня.

Член 8

Задачи на ОПС по отношение на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня

1. В държави членки, свързани с електропровод към друга държава членка, всички ОПС трябва да участват в единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня.
2. ОПС трябва:
  - а) да определят съвместно изискванията на ОПС за алгоритмите за обвързване на цените и за съгласуване при непрекъснатата търговия за всички аспекти, свързани с разпределянето на преносната способност в съответствие с член 37, параграф 1, буква а);
  - б) да валидират съвместно алгоритмите за съгласуване по отношение на изискванията, посочени в буква а) от настоящия параграф, в съответствие с член 37, параграф 4;
  - в) да установят и извършват изчисляването на преносната способност в съответствие с членове 14—30;
  - г) да установят, когато е необходимо, разпределянето на междузоновата преносна способност и други договорености в съответствие с членове 45 и 57;
  - д) да изчисляват ограниченията за междузоновата преносна способност и разпределянето в съответствие с членове 46 и 58 и да изпращат съответната информация;
  - е) да удостоверяват резултатите от единното свързване на пазарите за ден напред по отношение на валидираните ограничения за междузоновата преносна способност и разпределянето в съответствие с член 48, параграф 2 и член 52;
  - ж) да въвеждат, когато се изисква, изчислителни на планиран обмен, които изчисляват и оповестяват планирания обмен на границите между тържните зони в съответствие с членове 49 и 56;

- з) да се съобразяват с резултатите от свързването на пазарите за ден напред и в рамките на деня, изчислени в съответствие с член 39 и член 52;
- и) да въвеждат и прилагат процедури за резервиране по целесъобразност във връзка с разпределянето на преносната способност в съответствие с член 44;
- й) да представят предложение за момента на отваряне и момента на затваряне на пазара за сделки с междузонова преносна способност в рамките на деня в съответствие с член 59;
- к) да споделят приходите от избягването на претоварване в съответствие с методиката, разработена съвместно в съответствие с член 73;
- л) да действат по договореност като търговски агенти, прехвърлящи нетните позиции в съответствие с член 68, параграф 6.

Член 9

Приемане на условията или методиките

1. ОПС и НОПЕ разработват условията или методиките, които се изискват от настоящия регламент, и ги представят за одобрение на компетентните регулаторни органи в съответните срокове, посочени в настоящия регламент. Участващите ОПС и НОПЕ тясно си сътрудничат, когато е необходимо да се разработи предложение за условията или методиките съгласно настоящия регламент и то да бъде одобрено от повече от един ОПС или НОПЕ. ОПС, подпомагани от ЕМОПС за електроенергия, както и всички НОПЕ информират редовно компетентните регулаторни органи и Агенцията за напредъка по разработването на тези условия или методики.

2. ОПС или НОПЕ вземат с квалифицирано мнозинство решение по предложения за условията или методиките в съответствие с член 9, параграф 6, ако не успеят да постигнат консенсус помежду си. Трябва да се постигне квалифицирано мнозинство в рамките на всеки от съответните класове ОПС и НОПЕ по право на глас. За приемане с квалифицирано мнозинство на предложения в съответствие с член 9, параграф 6 се изисква мнозинство от:

- а) ОПС или НОПЕ, представляващи най-малко 55 % от държавите членки и
- б) ОПС или НОПЕ, представляващи държави членки, съставляващи най-малко 65 % от населението на Съюза.

Блокиращото малцинство за решенията в съответствие с член 9, параграф 6 трябва да включва ОПС или НОПЕ, представляващи най-малко четири държави членки, а ако липсва такава, квалифицираното мнозинство се счита за постигнато.

За решения на ОПС по член 9, параграф 6 всяка държава членка разполага с един глас. Ако на територията на държава членка има повече от един ОПС, държавата членка разпределя правата на глас между ОПС.

За решения на НОПЕ по член 9, параграф 6 всяка държава членка разполага с един глас. Всяка НОПЕ разполага с брой гласове, равен на броя на държавите членки, в които той е назначен за такъв. Ако на територията на държава членка има повече от един НОПЕ, държавата членка разпределя правата на глас между НОПЕ съобразно количеството изтъргувана от тях електроенергия в тази държава членка през предходната финансова година.

3. С изключение на член 43, параграф 1, член 44, член 56, параграф 1, член 63 и член 74, параграф 1, ОПС вземат с квалифицирано мнозинство решение по предложения за условията или методиките в съответствие с член 9, параграф 7, ако не успеят да постигнат консенсус помежду си и когато съответните региони са съставени от повече от пет държави членки. Трябва да се постигне квалифицирано мнозинство в рамките на всеки от съответните класове ОПС и НОПЕ по право на глас. За приемане с квалифицирано мнозинство на предложения в съответствие с член 9, параграф 7 се изисква мнозинство от:

- а) ОПС, представляващи най-малко 72 % от съответните държави членки; както и
- б) ОПС, представляващи държави членки, съставляващи най-малко 65 % от населението на съответния регион.

Блокиращото малцинство за решенията в съответствие с член 9, параграф 7 трябва да включва ОПС, представляващи повече от 35 % от населението на участващите държави членки, плюс ОПС, представляващи най-малко една допълнителна засегната държава членка, а ако липсва такава, квалифицираното мнозинство се счита за постигнато.

ОПС вземат с консенсус решения по предложения за условията или методиките в съответствие с член 9, параграф 7 по отношение на региони, съставени от пет държави членки или по-малко.

За решения на ОПС съгласно член 9, параграф 7 всяка държава членка разполага с един глас. Ако на територията на държава членка има повече от един ОПС, държавата членка разпределя правата на глас между ОПС.

НОПЕ вземат с консенсус решения по предложения за условията или методиките в съответствие с член 9, параграф 7.

4. Ако ОПС или НОПЕ не успеят да представят на националните регулаторни органи предложение за условията или методиките в срока, определен в настоящия регламент, те предоставят на компетентните регулаторни органи и Агенцията съответните проекти за условията или методиките и обясняват какво е попречило на постигането на споразумение. Агенцията информира Комисията и, в сътрудничество с компетентните регулаторни органи, по искане на Комисията, разследва причините за неуспеха и информира за тях Комисията. Комисията предприема необходимите стъпки, за да направи възможно приемането на необходимите условия или методики в срок от четири месеца след получаването на информацията от Агенцията.

5. Всеки регулаторен орган одобрява условията или методиките, използвани за изчисляване или въвеждане на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня, разработени от ОПС и НОПЕ. Той отговаря за одобряването на условията или методиките, посочени в параграфи 6, 7 и 8.

6. Предложенията за следните условия или методики подлежат на одобряване от всички регулаторни органи:

- а) планът за съвместно изпълняване на функциите на ОСП в съответствие с член 7, параграф 3;
- б) регионите за изчисляване на преносната способност в съответствие с член 15, параграф 1;
- в) методиката за осигуряване на данни за генериращите мощности и товарите в съответствие с член 16, параграф 1;
- г) методиката за модела на общата електроенергийна мрежа в съответствие с член 17, параграф 1;
- д) предложението за хармонизирана методика за изчисляване на преносната способност в съответствие с член 21, параграф 4;
- е) резервна методика в съответствие с член 36, параграф 3;
- ж) алгоритъмът, представен от НОПЕ в съответствие с член 37, параграф 5, включително наборът от изисквания на ОПС и НОПЕ за разработване на алгоритми в съответствие с член 37, параграф 1;
- з) продукти, които могат да бъдат взети предвид от НОПЕ в процедурата на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня в съответствие с членове 40 и 53;
- и) максималните и минималните цени в съответствие с член 41, параграф 1 и член 54, параграф 2;
- й) методиката за ценообразуване за преносната способност в рамките на деня, разработена в съответствие с член 55, параграф 1;
- к) моментът на отваряне и моментът на затваряне на пазара за сделки с междузонова преносна способност в рамките на деня в съответствие с член 59, параграф 1;
- л) срокът за началото на гарантираността на сделки за ден напред в съответствие с член 69;
- м) методиката за разпределяне на приходите от избягването на претоварване в съответствие с член 73, параграф 1;

7. Предложенията за следните условия или методики подлежат на одобряване от всички регулаторни органи в съответния регион:

- а) общата методика за изчисляване на преносната способност в съответствие с член 20, параграф 2;
- б) решения относно въвеждането и отлагането на изчисляването въз основа на потоците в съответствие с член 20, параграфи 2—6 и за освобождавания в съответствие с член 20, параграф 7;
- в) методиката за координирано повторно диспечирание и насрещна търговия в съответствие с член 35, параграф 1;
- г) общите методики за изчисляването на планиран обмен в съответствие с член 43, параграф 1 и член 56, параграф 1;

- д) резервните процедури в съответствие с член 44;
- е) допълнителните регионални търгове в съответствие с член 63, параграф 1;
- ж) условията за предоставяне на явно разпределяне в съответствие с член 64, параграф 2;
- з) методиката за поделяне на разходите за повторно диспечирание или насрещна търговия в съответствие с член 74, параграф 1.
8. Следните условия или методики подлежат на одобряване поотделно от всеки регулаторен орган или друг компетентен орган на съответната държава членка:
- а) когато е приложимо — назначаване на НОПЕ, временно прекратяване или отменяне на назначението съгласно член 4, параграфи 2, 8 и 9;
- б) ако е приложимо — таксите или методиките, използвани за изчисляване на таксите на НОПЕ, свързани с търговията на пазарите за сделки за ден напред и в рамките на деня в съответствие с член 5, параграф 1;
- в) предложения на отделни ОПС за преглед на конфигурацията на тържните зони в съответствие с член 32, параграф 1, буква г);
- г) когато е приложимо — предложението за разпределяне на междузоновата преносна способност и други договорености в съответствие с членове 45 и 57;
- д) разходите за разпределяне на преносна способност и за управление на претоварването в съответствие с членове 75—79;
- е) ако е приложимо — поделянето на регионалните разходи за единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня в съответствие с член 80, параграф 4.
9. Предложението за условията или методиките трябва да включва предложен срок за тяхното прилагане както и описание на очакваното им въздействие върху целите на настоящия регламент. Предложенията за условията или методиките, подлежащи на одобрение от няколко или от всички регулаторни органи, се представят на Агенцията едновременно с представянето им на регулаторните органи. В срок от три месеца Агенцията изразява становище относно предложенията за условията или методиките, ако компетентните регулаторни органи поискат това.
10. Когато за одобряването на условията или методиките се изисква решение от повече от един регулаторен орган, компетентните регулаторни органи осъществяват консултации, сътрудничат си тясно и се координират помежду си с цел постигане на споразумение. Когато е приложимо, компетентните регулаторни органи вземат под внимание становището на Агенцията. Регулаторните органи вземат решения относно представените условия или методики в съответствие с параграфи 6, 7 и 8 в срок от шест месеца след получаването на условията и методиките от регулаторния орган или, когато е приложимо, от съответния последен регулаторен орган.
11. Когато регулаторните органи не са успели да постигнат съгласие в срока, посочен в параграф 10, или по тяхно съвместно искане, Агенцията взема решение относно представените предложения за условия или методики в срок от шест месеца в съответствие с член 8, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 713/2009.
12. В случай че един или няколко регулаторни органи поискат изменение, за да одобрят условията или методиките, представени в съответствие с параграфи 6, 7 и 8, в срок от два месеца след това искане съответните ОПС или НОПЕ представят за одобрение предложение за изменени условия или методики. Компетентните регулаторни органи вземат решение относно изменените условия или методики в срок от два месеца след представянето им. Когато компетентните регулаторни органи не са успели да постигнат съгласие относно условия или методики съгласно параграфи 6 и 7 в срока от два месеца, или по тяхно съвместно искане, Агенцията взема решение относно изменените условия или методики в срок от шест месеца в съответствие с член 8, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 713/2009. Ако съответните ОПС или НОПЕ не успеят да представят предложение за изменени условия или методики, се прилага процедурата, предвидена в параграф 4 от настоящия член.
13. ОПС или НОПЕ, отговарящи за разработването на предложение за условията или методиките, или регулаторните органи, отговарящи за тяхното приемане в съответствие с параграфи 6, 7 и 8, могат да поискат изменение на тези условия или методики.

Предложенията за изменение на условията или методиките се представят за консултации в съответствие с процедурата, посочена в член 12, и се одобряват в съответствие с процедурата, посочена в настоящия член.

14. ОПС и НОПЕ, отговарящи за установяването на условията или методиките в съответствие с настоящия регламент, ги оповестяват в интернет след одобрение от компетентните регулаторни органи или, ако не се изисква такова одобрение, след тяхното установяване, с изключение на случаите, в които такава информация се счита за поверителна в съответствие с член 13.

Член 10

Оперативно управление на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня

ОПС и НОПЕ организират съвместно оперативното управление на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня. Те заседават редовно, за да обсъждат и вземат решения относно ежедневни оперативни въпроси. ОПС и НОПЕ канят Агенцията и Комисията като наблюдатели на тези заседания и публикуват обобщени протоколи за заседанията.

Член 11

Участие на заинтересованите страни

Агенцията, в тясно сътрудничество с ЕМОПС за електроенергия, организира участието на заинтересованите страни във връзка с единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня и с други аспекти на прилагането на настоящия регламент. Това включва провеждането на редовни срещи със заинтересованите страни, за да се установят проблемите и да се предложат подобрения, по-специално по отношение на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня. Това не заменя консултациите със заинтересованите страни в съответствие с член 12.

Член 12

Консултация

1. ОПС и НОПЕ, които отговарят за представяне на предложения за условията или методиките или тяхното изменение в съответствие с настоящия регламент, се консултират със заинтересованите страни, включително съответните органи от всяка държава членка, относно проектопредложенията за условията или методиките, когато това изрично е посочено в настоящия регламент. Консултацията продължава не по-малко от един месец.
2. Предложенията за условията или методиките, представени от ОПС и НОПЕ на равнището на Съюза, се оповестяват и представят за консултации на равнището на Съюза. Предложенията, представени от ОПС и НОПЕ на регионално равнище, са предмет на консултация най-малко на регионално равнище. Страните, представящи предложения на двустранно или многостранно равнище, се консултират най-малко с държавите членки.
3. Субектите, отговарящи за предложението за условията или методиките, вземат надлежно под внимание становищата на заинтересованите страни, получени в резултат на консултациите, предприети в съответствие с параграф 1, преди представянето му за регулаторно одобрение, ако това се изисква в съответствие с член 9, или преди оповестяване — във всички останали случаи. Във всички случаи представеното предложение трябва да съдържа ясна и солидна обосновка за причините за включването или невключването на становищата, произтичащи от консултацията, и тази обосновка се публикува своевременно преди или едновременно с оповестяването на предложението за условията или методиките.

Член 13

Задължения за поверителност

1. Всяка поверителна информация, която се получава, обменя или предава съгласно настоящия регламент, е предмет на разпоредбите за професионална тайна, установени в параграфи 2, 3 и 4.
2. Задължението за професионална тайна се прилага по отношение на всяко лице, което е предмет на разпоредбите на настоящия регламент.

3. Поверителна информация, получена от посочените в параграф 2 лица в хода на изпълнение на техните задължения, не може да се разкрива на друго лице или орган, без да се засягат случаите, уредени от националното право, другите разпоредби на настоящия регламент или други съответни законодателни актове на Съюза.

4. Без да се засягат случаите, обхванати от националното право, регулаторните органи, институциите или лицата, които получават поверителна информация съгласно настоящия регламент, могат да я използват единствено за целите на изпълнението на своите функции по настоящия регламент.

ДЯЛ II

ИЗИСКВАНИЯ ЗА УСЛОВИЯТА И МЕТОДИКИТЕ ОТНОСНО РАЗПРЕДЕЛЯНЕТО НА ПРЕНОСНА СПОСОБНОСТ И УПРАВЛЕНИЕТО НА ПРЕТОВАРВАНЕТО

ГЛАВА I

Изчисляване на преносната способност

Раздел 1

Общи изисквания

Член 14

Времеви интервали, за които се изчислява преносната способност

1. Всички ОПС изчисляват междузоновата преносна способност най-малко за следните времеви интервали:

- а) „за ден напред“, за пазара за сделки за ден напред;
- б) „в рамките на деня“, за пазара за сделки в рамките на деня;

2. За пазарния времеви интервал „за ден напред“ се изчисляват отделни стойности за междузоновата преносна способност за всеки единичен период на пазара за сделки за ден напред. За пазарния времеви интервал „в рамките на деня“ се изчисляват отделни стойности за междузоновата преносна способност за всеки оставащ единичен период на пазара за сделки „в рамките на деня“.

3. За пазарния времеви интервал „за ден напред“, изчисляването на преносната способност трябва се основава на най-новата налична информация. Актуализирането на информацията за пазарния времеви интервал „за ден напред“ започва не по-рано от 15:00 часа пазарно време два дни преди деня на доставянето.

4. Всички ОПС от всеки регион за изчисляване на преносната способност трябва да гарантират, че междузоновата преносна способност се преизчислява в пазарния времеви интервал „в рамките на деня“ въз основа на най-новата налична информация. Честотата на това преизчисляване трябва да е съобразено с ефикасността и експлоатационната сигурност.

Член 15

Региони за изчисляване на преносна способност

1. Не по-късно от три месеца след влизането в сила на настоящия регламент всички ОПС разработват съвместно общо предложение относно определянето на регионите за изчисляване на преносна способност. Предложението подлежи на консултации в съответствие с член 12.

2. В предложението, посочено в параграф 1, се определят границите на тържните зони, отредени на ОПС, които са членове на всеки регион за изчисляване на преносната способност. Трябва да бъдат изпълнени следните изисквания:

- а) то трябва да е съобразено с регионите, определени в точка 3.2 от приложение I към Регламент (ЕО) № 714/2009;
- б) всяка граница между тържни зони или две отделни граници на тържни зони, ако е приложимо, през които съществува междусистемна връзка между две тържни зони, се присвояват на един регион за изчисляване на преносна способност;

- в) на всички региони за изчисляване на преносна способност се присвояват най-малко тези ОПС, които имат граници между тръжни зони в тези региони.
3. Регионите за изчисляване на преносна способност, за които се прилага подход въз основа на потоците, се обединяват в един регион за изчисляване на преносна способност, ако са изпълнени следните кумулативни условия:
- а) техните преносни системи са пряко свързани помежду си;
  - б) те участват в една и съща зона на единно свързване на пазарите за сделки за ден напред или в рамките на деня;
  - в) обединяването им е по-ефикасно от това да се поддържат поотделно. Компетентните регулаторни органи могат да поискат съвместен анализ на разходите и ползите от съответните ОПС, за да се оцени ефективността от обединяването.

Раздел 2

Модел на общата електроенергийна мрежа

Член 16

Методика за осигуряване на данни за генериращите мощности и товарите

1. Не по-късно от 10 месеца след влизането в сила на настоящия регламент всички ОПС разработват съвместно предложение за единна методика за предоставяне на данни за генериращите мощности и товарите, необходими за създаване на модела на общата електроенергийна мрежа, което е предмет на консултации в съответствие с член 12. Предложението трябва да съдържа обосновка въз основа на целите на настоящия регламент, която показва причините за изискване на информацията.
2. Предложението за осигуряване на данни за генериращите мощности и товарите уточнява от кои електроцентрали и потребители ще се изисква да предоставят информация на съответните си ОПС за целите на изчисляването на преносната способност.
3. Предложението за осигуряване на данни за генериращите мощности и товарите уточнява информацията, която трябва да бъде предоставена на ОПС от електроцентралите и потребителите. Информацията трябва да включва най-малко следното:
  - а) информация, отнасяща се за техническите им характеристики;
  - б) информация относно разполагаемостта на електроцентралите и потребителите;
  - в) информация относно графици на електроцентралите;
  - г) съответната налична информация относно това как ще се осъществява диспечерско управление на електроцентралите.
4. Методиката следва да уточнява сроковете, приложими за електроцентралите и товарите, за предоставянето на информацията, посочена в параграф 3.
5. Всеки ОПС използва и споделя с други ОПС информацията, посочена в параграф 3. Информацията, посочена в параграф 3, буква г), се използва само за целите на изчисляването на преносната способност.
6. Не по-късно от два месеца след одобряването от всички регулаторни органи на методиката за осигуряване на данни за генериращите мощности и товарите, ЕМОПС за електроенергия публикува:
  - а) списък на субектите, от които се изисква да предоставят информация на ОПС;
  - б) списък с информацията за предоставяне, посочена в параграф 3;
  - в) срокове за предоставяне на информация.

Член 17

Методика за модела на общата електроенергийна мрежа

1. Не по-късно от 10 месеца след влизането в сила на настоящия регламент всички ОПС съвместно разработват и представят предложение за методика за установяване на модел на общата електроенергийна мрежа. Предложението подлежи на консултации в съответствие с член 12.
2. Методиката за модел на общата електроенергийна мрежа трябва да позволи създаването на такъв модел. Тя трябва да съдържа най-малко следните елементи:
  - а) определение за сценариите в съответствие с член 18;
  - б) определение за модели на отделни електроенергийни мрежи в съответствие с член 19;
  - в) описание на процедурата за обединяване на моделите на отделни електроенергийни мрежи с цел създаване на модел на общата електроенергийна мрежа.

Член 18

Сценарии

1. Всички ОПС разработват съвместно общи сценарии за всеки времеви интервал, за който се изчислява преносната способност, посочен в член 14, параграф 1, букви а) и б). Общите сценарии се използват за описание на преносната система в модела на общата електроенергийна мрежа за конкретна прогнозна ситуация за електропроизводството, товарите и мрежовата топология.
2. За изчисляване на преносната способност както за времеви интервал „за ден напред“, така и за времеви интервал „в рамките на деня“ се разработва по един сценарий за единичен пазарен период.
3. За всеки сценарий всички ОПС съвместно изготвят общи правила за определяне на нетната позиция във всяка тръжна зона и за определяне на потока за всяка линия за постоянен ток. Тези общи правила се основават на най-добрата прогноза за нетната позиция за всяка тръжна зона и на най-добрата прогноза за потоците по всяка линия за постоянен ток за всеки сценарий и включват цялостния баланс между товарите и генериращите мощности в преносната система на Съюза. В съответствие с точка 1.7 от приложение I към Регламент (ЕО) № 714/2009, при определянето на сценарии не трябва да има неправомерна дискриминация между вътрешния и междузоновия обмен.

Член 19

Модел на отделна електроенергийна мрежа

1. За всяка тръжна зона и за всеки сценарий:
  - а) всички ОПС от тръжната зона съвместно предоставят единен модел на отделна електроенергийна мрежа, който е в съответствие с член 18, параграф 3; или
  - б) всеки ОПС от тръжната зона предоставя модел на отделна електроенергийна мрежа за своята контролна зона, включително междусистемните връзки, при условие че сумата от нетните позиции в контролните зони, включително междусистемните връзки, обхващащи тръжната зона, е в съответствие с член 18, параграф 3.
2. Всеки модел на отделна електроенергийна мрежа трябва да представя най-добрата възможна прогноза за условията в преносната система за всеки сценарий, определен от ОПС към момента, в който е създаден този модел на отделна електроенергийна мрежа.
3. Моделите на отделни електроенергийни мрежи трябва да обхващат всички мрежови елементи на преносната система, които се използват при анализа на регионалната експлоатационна сигурност за съответния времеви интервал.
4. Всички ОПС хармонизират в максималната възможна степен начина, по който са изградени моделите на отделни електроенергийни мрежи.
5. Всеки ОПС предоставя всички необходими данни в модела на отделната електроенергийна мрежа, за да осигури възможност за анализи на потоците от активна и реактивна енергия и на напрежението в стационарен режим на работа.

6. Когато е уместно и по съгласие на всички ОПС в рамките на даден регион за изчисляване на преносната способност, всеки ОПС от този регион за изчисляване на преносната способност обменя данни с всеки друг ОПС, за да осигури възможност за анализи на напрежението и на динамичната устойчивост.

Раздел 3

Методики за изчисляване на преносна способност

Член 20

Въвеждане на методиката за изчисляване на преносната способност въз основа на потоците

1. В методиката за изчисляване на преносната способност за пазарния времеви интервал „за ден напред“ и пазарния времеви интервал „в рамките на деня“ трябва да се използва подходът въз основа на потоците, освен когато е изпълнено изискването по параграф 7.

2. Не по-късно от 10 месеца след одобряването на предложението за регион за изчисляване на преносната способност в съответствие с член 15, параграф 1, всички ОПС във всеки регион за изчисляване на преносната способност представят предложение за обща методика за координирано изчисляване на преносна способност в рамките на съответния регион. Предложението подлежи на консултации в съответствие с член 12. Предложението за методиката за изчисляване на преносната способност в рамките на региони съгласно настоящия параграф в регионите за изчисляване на преносната способност въз основа на определенията за „Северозападна Европа“ и „Централна Източна Европа“ в букви б) и г) от точка 3.2 от приложение I към Регламент (ЕО) № 714/2009, както и в регионите, посочени в параграфи 3 и 4, се допълва с обща рамка за координиране и съвместимост на методиките въз основа на потоците в различните региони, която трябва да бъде разработена в съответствие с параграф 5.

3. ОПС от региона за изчисляване на преносната способност, в който е включена Италия, както е определено в буква в) от точка 3.2 от приложение I към Регламент (ЕО) № 714/2009, могат да удължат срока с до шест месеца след присъединяването на Швейцария към единното свързване на пазарите за ден напред, без да се засяга задължението съгласно параграф 1 за представяне на предложение за обща методика за координирано изчисляване на преносната способност чрез подхода въз основа на потоците за съответния регион съгласно параграф 2. Предложението не трябва да включва границите на тържни зони в рамките на Италия и между Италия и Гърция.

4. Не по-късно от шест месеца, след като поне всички договарящи страни от Югоизточна Европа в Енергийната общност се включат в единното свързване на пазарите за ден напред, ОПС поне от Хърватия, Румъния, България и Гърция съвместно представят предложение за въвеждане на обща методика за изчисляване на преносната способност чрез подхода въз основа на потоците за единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня. В предложението следва да се предвиди общата методика за изчисляване на преносната способност чрез подхода въз основа на потоците да бъде въведена в срок от не повече от две години, след като всички договарящи страни от Югоизточна Европа в Енергийната общност се включат в единното свързване на пазарите за ден напред. ОПС от държавите членки, които имат общи граници с други региони, се насърчават да се присъединят към инициативи за прилагане с тези региони на обща методика за изчисляване на преносната способност въз основа на потоците.

5. От момента когато два или повече съседни региони за изчисляване на преносната способност в една и съща синхронизирана зона въведат методика за изчисляване на преносната способност чрез подхода въз основа на потоците за пазарния времеви интервал „ден напред“ или „в рамките на деня“, те се считат за един регион за тази цел и ОПС от този регион представят в срок от шест месеца предложение за прилагане на обща методика за изчисляване на преносната способност чрез подхода въз основа на потоците за пазарния времеви интервал „ден напред“ или „в рамките на деня“. В предложението следва да се предвиди срок за въвеждане на обща методика за изчисляване на междурегионалната преносна способност, след като в тези региони се премине към подхода въз основа на потоците: този срок да бъде 12 месеца за методиката за пазарния времеви интервал „ден напред“ и 18 месеца за методиката за пазарния времеви интервал „в рамките на деня“. Сроковете, посочени в настоящия параграф, могат да бъдат адаптирани в съответствие с параграф 6.

Общата методика за изчисляване на преносната способност може да бъде въведена най-напред в двата региона, които са започнали разработването на тази методика, преди да се разработи такава методика със следващи региони.

6. Ако съответните ОПС са в състояние да докажат, че прилагането на общи методики въз основа на потоците в съответствие с параграфи 4 и 5 все още няма да бъде по-ефикасно, предполагайки едно и също равнище на експлоатационна сигурност, те могат съвместно да поискат от компетентните регулаторни органи да удължат крайния срок.

7. ОПС могат съвместно да поискат от компетентните регулаторни органи прилагането на подхода въз основа на координираната нетна преносна способност в регионите и границите на тържни зони, различни от посочените в параграфи 2—4, ако съответните ОПС са в състояние да докажат, че прилагането на методиката за изчисляване на преносната способност чрез подхода въз основа на потоците все още няма да бъде по-ефикасно в сравнение с подхода въз основа на координираната нетна преносна способност и изхождайки от предположението за едно и също равнище на експлоатационна сигурност в съответния регион.

8. За да позволят на участниците на пазара да се приспособяват към всякакви промени в подхода за изчисляване на преносната способност, съответните ОПС изпробват новия подход успоредно със съществуващия подход и включват участници на пазара за най-малко шест месеца преди прилагането на предложението за промяна на метода си за изчисляване на преносната способност.

9. ОПС от всеки регион за изчисляване на преносната способност, в който се прилага подход въз основа на потоците, създават и предоставят инструмент, който дава възможност на участниците на пазара да оценят взаимодействието между тържните зони по отношение на междузоновата преносна способност и междузоновия обмен.

Член 21

Методика за изчисляване на преносна способност

1. Предложението за разработена съгласно член 20, параграф 2 обща методика за изчисляване на преносната способност за регион за изчисляване на преносната способност включва най-малко следните елементи за всеки времеви интервал, за който се изчислява преносната способност:

- a) методики за изчисляване на входните данни във връзка с изчисляването на преносната способност, които включват:
  - i) методика за определяне на резерва за надеждност в съответствие с член 22;
  - ii) методиките за определяне на експлоатационните граници с оглед на сигурността, извънредните ситуации от значение за изчисляването на преносната способност и ограниченията за разпределянето, които може да бъдат прилагани в съответствие с член 23;
  - iii) методиката за определяне на факторите на изменението на генерирането в съответствие с член 24;
  - iv) методиката за определяне на коригиращи действия, които трябва да бъдат взети предвид при изчисляване на преносната способност съгласно член 25;
- б) подробно описание на подхода за изчисляване на преносната способност, което включва следното:
  - i) математическо описание на прилагания подход за изчисляване на преносната способност с различни входни данни за изчисляването на преносната способност;
  - ii) правила за избягване на неправомерна дискриминация между вътрешния и междузоновия обмен, за осигуряване на съответствие с точка 1.7 от приложение I към Регламент (ЕО) № 714/2009;
  - iii) правила за съобразяване при необходимост с разпределена преди това междузонова преносна способност;
  - iv) правила за регулиране на енергийните потоци през критичните елементи на мрежата или на междузоновата преносна способност поради коригиращи действия в съответствие с член 25;
  - v) при подхода въз основа на потоците — математическо описание на изчисляването на факторите за разпределение на преноса на електроенергия и на изчисляването на наличните резерви в критичните елементи на мрежата;
  - vi) при подхода въз основа на координираната нетна преносна способност — правилата за изчисляване на междузонова преносна способност, включително правилата за ефикасно споделяне (между различни граници на тържни зони) на възможностите на критичните елементи на мрежата да пропускат енергиен поток;
  - vii) когато енергийните потоци през критичните елементи на мрежата са повлияни от междузоновия енергиен обмен в различни региони, за които се изчислява преносната способност — правилата за споделяне, между различните такива региони, на възможностите на критичните елементи на мрежата да поемат тези енергийни потоци.
- в) методика за валидирането на междузоновата преносна способност в съответствие с член 26.

2. За времеви интервал „в рамките на деня“ за изчисляване на преносната способност, методиката за изчисляване трябва да указва и честотата, с която ще се оценява наново преносната способност в съответствие с член 14, параграф 4, като посочва причините за избраната честота.
3. Методиката за изчисляване на преносната способност трябва да включва резервна процедура за случаите, в които първоначалното изчисляване на преносната способност не води до резултати.
4. Всички ОПС от всеки регион за изчисляване на преносната способност трябва, доколкото е възможно, да използват хармонизирани входни данни за изчисляване на преносната способност. От 31 декември 2020 г. всички региони следва да използват хармонизирана методика за изчисляване на преносната способност съответно чрез подхода въз основа на потоците и чрез подхода на координираната нетна преносна способност. Хармонизирането на методиката за изчисляване на преносната способност подлежи на оценка за ефективността съответно за подхода въз основа на потоците и за подхода на координираната нетна преносна способност при осигуряването на едно и също равнище на експлоатационна сигурност. В срок от 12 месеца, след като поне два региона за изчисляване на преносната способност са въвели обща методика за изчисляване на преносната способност в съответствие с член 20, параграф 5, всички ОПС представят на всички регулаторни органи оценката с предложение за прехода към хармонизирана методика за изчисляване на преносната способност.

Член 22

Методика за определяне на резерва за надеждност

1. Предложението за обща методика за изчисляване на преносната способност трябва да включва методика за определяне на резерва за надеждност. Определянето на резерва за надеждност се състои от две стъпки. Първо, съответните ОПС прогнозира вероятностното разпределение на отклоненията между очакваните потоци в момента на изчисляването на преносната способност и действителните енергийни потоци в реално време. Второ, изчислява се резервът за надеждност чрез извеждане на стойност от вероятностното разпределение.
2. В методиката за определяне на резерва за надеждност се обясняват принципите за изчисляване на вероятностното разпределение на отклоненията между прогнозните енергийни потоци в момента на изчисляването на преносната способност и действителните енергийни потоци в реално време, и се посочва кои неопределености се вземат предвид при изчислението. За установяване на тези неопределености по методиката по-специално се вземат предвид:
  - а) неочаквани отклонения на физическите потоци на електроенергията в рамките на даден единичен пазарен период, причинени от регулирането на потоците на електроенергията в рамките на контролни зони и между тях с цел поддържане на постоянна честота;
  - б) неопределености, които биха могли да повлияят на изчисляването на преносната способност, и които биха могли да възникнат поради разлика между времеви интервал, за който се изчислява преносната способност, и реалното време, за разглеждания единичен пазарен период.
3. В методиката за определяне на резерва за надеждност ОПС излагат също така общи хармонизирани принципи за извеждане на резерва за надеждност от вероятностното разпределение.
4. Въз основа на методиката, приета в съответствие с параграф 1, ОПС определят резерва за надеждност, като се съобразяват с експлоатационните граници с оглед на сигурността, отчитат неопределеностите поради разликата между времеви интервал, за който се изчислява преносната способност, и реалното време, и вземат предвид коригиращите действия, които са на разположение след изчисляването на преносната способност.
5. За всеки времеви интервал, за който се изчислява преносната способност, съответните ОПС определят резерва за надеждност за критичните мрежови елементи — когато се прилага подходът въз основа на потоците, и за междузоновата преносна способност — когато се прилага подходът въз основа на координираната нетна преносна способност.

Член 23

Методики за експлоатационните граници с оглед на сигурността, извънредните ситуации и ограниченията за разпределянето

1. Всеки ОПС трябва да се съобразява с експлоатационните граници с оглед на сигурността и с извънредните ситуации, използвани в анализа на експлоатационната сигурност.

2. Ако експлоатационните граници с оглед на сигурността и извънредните ситуации, използвани при изчисляване на преносната способност, не са същите както в анализа на експлоатационната сигурност, в предложението за общата методика за изчисляване на преносната способност ОПС описват конкретните критерии и метод, които са използвали за определяне на експлоатационните граници с оглед на сигурността и на извънредните ситуации, използвани при изчисляване на преносната способност.
3. Ако ОПС прилагат ограничения за разпределянето, определянето им е възможно само като се използват:
  - а) ограничения, които са необходими за поддържане на преносната система в рамките на експлоатационните граници с оглед на сигурността и които не могат да бъдат приведени ефикасно към максималните потоци през критичните елементи на мрежата; или
  - б) ограничения, предназначени да увеличат икономическия излишък за единното свързване на пазарите за ден напред или в рамките на деня.

Член 24

Методика за факторите на изменението на генерирането

1. Предложението за обща методика за изчисляване на преносната способност включва предложение за методика за определяне на общ фактор на изменението на генерирането за всяка тръжна зона и сценарий, създадени в съответствие с член 18.
2. Факторите на изменението на генерирането представляват най-добрата прогноза в модела на общата електроенергийна мрежа за връзката на промяна в нетната позиция на дадена тръжна зона с конкретна промяна в производството на електроенергия или в товара. Посочената прогноза трябва специално да отчита информацията от методиката за осигуряване на данни за генериращите мощности и товарите.

Член 25

Методика за определяне на коригиращи действия при изчисляване на преносната способност

1. Всеки ОПС в рамките на всеки регион за изчисляване на преносната способност определя поотделно разполагаемите коригиращи действия, които се вземат предвид при изчисляването на преносната способност, за да се постигнат целите на настоящия регламент.
2. Всеки ОПС, в рамките на всеки регион за изчисляване на преносната способност, координира с другите ОПС в рамките на въпросния регион прилагането на коригиращи действия, които се вземат предвид при изчисляване на преносната способност, както и реалното им прилагане при експлоатация в реално време.
3. За да се даде възможност да се вземат предвид коригиращите действия при изчисляването на преносната способност, всички ОПС във всеки регион за изчисляване на преносната способност се споразумяват за използването на коригиращи действия, изискващи действията на повече от един ОПС.
4. Всеки ОПС гарантира, че коригиращите действия се вземат предвид при изчисляване на преносната способност, при условие че разполагаемите коригиращи действия, оставащи след изчислението, взети заедно с резерва за надеждност, посочен в член 22, са достатъчни, за да гарантират експлоатационна сигурност.
5. Всеки ОПС взема предвид при изчисляването на преносната способност коригиращи действия без разходи.
6. Всеки ОПС гарантира, че коригиращите действия, вземани предвид при изчисляването на преносната способност, са едни и същи за всички времеви интервали, за които се изчислява преносната способност, като се отчита тяхната техническа разполагаемост за всеки един от тези интервали.

Член 26

Методика за валидиране на междузоновата преносна способност

1. Всеки ОПС валидира и има право да коригира междузоновата преносна способност, отнасяща се за границите на тръжната зона на този ОПС или за критичните мрежови елементи, предоставена от координираните изчислителни на преносна способност в съответствие с членове 27—31.
2. Когато се прилага подход въз основа на координираната нетна преносна способност, всички ОПС от региона за изчисляване на преносната способност включват в посочената в член 21, буква а) методика за изчисляване на преносната способност правило за разделяне на корекцията на междузоновата преносна способност между различните граници на тръжната зона.

3. Всеки ОПС може да намали междузонавата преносна способност по време на нейното валидиране съгласно параграф 1 по съображения за експлоатационна сигурност.
4. Всеки координиран изчислител на преносна способност се координира със съседните координирани изчислители на преносна способност по време на изчисляването на преносната способност и на валидирането.
5. На всеки три месеца всеки координиран изчислител на преносна способност докладва за всички намаления, направени по време на валидирането на междузонавата преносна способност съгласно параграф 3, на всички регулаторни органи в региона за изчисляване на преносната способност. Този доклад включва информация за местоположението и размера на всяко намаление на междузонавата преносна способност и съдържа обосновка за намаленията.
6. Всички регулаторни органи в региона за изчисляване на преносната способност вземат решение дали да публикуват целия посочен в параграф 5 доклад или част от него.

Раздел 4:

Процедура на изчисляване на преносната способност

Член 27

Общи разпоредби

1. Не по-късно от шест месеца след вземането на решения относно методиката за осигуряване на данни за генериращите мощности и товарите, посочена в член 16, и методиката за модел на общата електроенергийна мрежа, посочена в член 17, всички ОПС организират процеса на обединяване на моделите на отделни електроенергийни мрежи.
2. Не по-късно от четири месеца след вземането на решения относно методиките за изчисляване на преносната способност, посочени в членове 20 и 21, всички ОПС във всеки регион за изчисляване на преносната способност съвместно определят координираните изчислители на преносна способност и правилата за тяхната дейност.
3. Всяка втора година всички ОПС от всеки регион за изчисляване на преносната способност извършват преглед на качеството на данните, представени в рамките на изчисляването на преносната способност, като част от двугодишния доклад относно изчисляването и разпределянето на преносната способност, изготвян съгласно член 31.
4. Въз основа на най-новата налична информация всички ОПС редовно и поне веднъж годишно извършват преглед и актуализация на:
  - а) експлоатационните граници с оглед на сигурността, извънредните ситуации и ограниченията за разпределянето, използвани за изчисляване на преносната способност;
  - б) очакваното вероятностно разпределение на отклоненията между прогнозните енергийни потоци в момента на изчисляването на преносната способност и действителните енергийни потоци в реално време, използвано за изчисляване на резервите за надеждност;
  - в) коригиращите действия, които са взети предвид за изчисляването на преносната способност;
  - г) прилагането на методиките за определяне на факторите на изменението на генерирането, критичните мрежови елементи и извънредните ситуации съгласно членове 22—24.

Член 28

Създаване на модел на общата електроенергийна мрежа

1. За всеки времеви интервал, за който се изчислява преносната способност, посочен в член 14, параграф 1, всеки производител или потребител, предмет на член 16, предоставя в указаните срокове данните, определени в методиката за осигуряване на данни за генериращите мощности и товарите, на ОПС, отговарящ за съответната контролна зона.
2. Всеки производител или потребител, който предоставя информация съгласно член 16, параграф 3, подава възможно най-надеждния набор от оценки.
3. За всеки времеви интервал, за който се изчислява преносната способност, всеки ОПС създава модела на отделната електроенергийна мрежа за всеки сценарий в съответствие с член 19, за целите на обединяването на моделите на отделните електроенергийни мрежи в модел на общата мрежа.

4. Всеки ОПС представя на операторите на преносни системи, отговарящи за обединяването на моделите на отделните електроенергийни мрежи в модел на общата мрежа, възможно най-надеждния набор от оценки за всеки модел на отделна мрежа.

5. За всеки времеви интервал, за който се изчислява преносната способност, се създава единен за целия Съюз модел на общата електроенергийна мрежа за всеки сценарий, както е посочено в член 18, чрез обединяване на данни, постъпили от всички ОПС, прилагащи процедурата на изчисляване на преносната способност съгласно параграф 3 от настоящия член.

Член 29

Регионално изчисляване на междузонова преносна способност

1. За всеки времеви интервал, за който се изчислява преносната способност, всеки ОПС предоставя на координираните изчислителите на преносна способност и на всички други ОПС от този регион за изчисляване на преносната способност следното: експлоатационните граници с оглед на сигурността, факторите на изменението на генерирането, коригиращите действия за сигурност, резервите за надеждност, ограниченията за разпределянето и разпределената преди това междузонова преносна способност.

2. Всеки координиран изчислител на преносна способност извършва анализ на експлоатационната сигурност, като прилага експлоатационните граници с оглед на сигурността и използва модела на общата електроенергийна мрежа, създаден съгласно член 28, параграф 5 за всеки от сценариите.

3. При изчисляването на междузоновата преносна способност всеки координиран изчислител на преносна способност:

а) използва фактори на изменението на генерирането, за да изчисли въздействието на промените в нетните позиции на тържни зони и на потоците по линии за постоянен ток;

б) пренебрегва, с предварително взетото съгласие на съответните ОПС, тези критични мрежови елементи, които не са съществено повлияни от промените в нетните позиции на тържни зони съгласно методиката, изложена в член 21; и

в) гарантира, че всички набори от нетни позиции на тържни зони и потоци по линии за постоянен ток, които не превишават междузоновата преносна способност, са в съответствие с резервите за надеждност и експлоатационните граници с оглед на сигурността съгласно член 21, параграф 1, буква а), подточки i) и ii), и взема предвид разпределената преди това междузонова преносна способност съгласно член 21, параграф 1, буква б), подточка iii).

4. Всеки координиран изчислител на преносна способност оптимизира междузоновата преносна способност, като използва разполагаемите коригиращи действия, взети предвид при изчисляването на преносната способност в съответствие с член 21, параграф 1, буква а), подточка iv).

5. Всеки координиран изчислител на преносна способност прилага правилата за поделяне, определени съгласно член 21, параграф 1, буква б), подточка vi).

6. Всеки координиран изчислител на преносна способност зачита математическото описание на прилагания подход за изчисляване на преносната способност, установен в съответствие с член 21, параграф 1, буква б), подточка i).

7. Всеки координиран изчислител на преносна способност, прилагащ подхода въз основа на потоците:

а) използва данните за експлоатационните граници с оглед на сигурността, за да изчисли максималните потоци през критични мрежови елементи;

б) използва модела на общата електроенергийна мрежа, фактори на изменението на генерирането и извънредни ситуации, за да изчисли факторите за разпределение на преноса на електроенергия;

в) използва факторите за разпределение на преноса на електроенергия, за да изчисли потоците, произтичащи от разпределена преди това междузонова преносна способност в региона за изчисляването на преносната способност;

г) изчислява потоците през критични мрежови елементи за всеки сценарий (като взема предвид извънредните ситуации), и ги коригира, като приема, че в региона за изчисляване на преносната способност няма междузонов обмен на електроенергия, прилагайки правилата за избягване на неправомерна дискриминация между вътрешния и междузоновия обмен на електроенергия, установени в съответствие с член 21, параграф 1, буква б), подточка ii);

д) изчислява наличните резерви по отношение на критичните елементи на мрежата, като взема предвид извънредни ситуации, които резерви трябва да са равни на максималните потоци, намалени с коригираните потоци, посочени в буква г), резервите за надеждност и потоците, произтичащи от разпределена преди това междузонова преносна способност;

е) коригира наличните резерви по отношение на критичните елементи на мрежата или факторите за разпределение на преноса на електроенергия, като използва наличните коригиращи действия за сигурност, които трябва да се вземат предвид при изчисляването на преносната способност в съответствие с член 25.

8. Всеки координиран изчислител на преносна способност, прилагащ подхода въз основа на координираната нетна преносна способност:
- използва модела на общата електроенергийна мрежа, фактори на изменението на генерирането и извънредни ситуации, за да изчисли максималния обмен на електроенергия на границите на тръжни зони, който трябва да е равен на максималния изчислен обмен между две тръжни зони от двете страни на границата на тръжните зони при спазване на експлоатационните граници с оглед на сигурността;
  - коригира максималния обмен на електроенергия, като използва коригиращи действия за сигурност, взети предвид при изчисляването на преносната способност в съответствие с член 25;
  - коригира максималния обмен на електроенергия, като прилага правилата за избягване на неправомерна дискриминация между вътрешния и междузоновия обмен на електроенергия в съответствие с член 21, параграф 1, буква б), подточка ii);
  - прилага правилата, установени в съответствие с член 21, параграф 1, буква б), подточка vi), за ефикасно споделяне (между различни граници на тръжни зони) на възможностите на критичните елементи на мрежата да пропускат енергиен поток;
  - изчислява междузоновата преносна способност, която трябва да е равна на максималния обмен на електроенергия, коригиран с резерва за надеждност и разпределената преди това междузонова преносна способност.
9. Всеки координиран изчислител на преносна способност си сътрудничи със съседните координирани изчислители на преносна способност. Съседните ОПС осигуряват това сътрудничество чрез обмен и потвърждаване на информация относно взаимозависимостта със съответните регионални координирани изчислители на преносна способност за целите на изчисляването и валидирането на преносната способност. Съседните ОПС предоставят на координираните изчислители на преносна способност информация относно взаимозависимостта преди изчисляването на преносната способност. В двугодишния доклад, изготвен в съответствие с член 31, се включват оценка на точността на тази информация и коригиращи мерки, когато това е уместно.
10. Всеки координиран изчислител на преносна способност определя:
- параметри, основани на потоците, за всяка тръжна зона в рамките на региона за изчисляване на преносната способност, ако се прилага подходът въз основа на потоците; или
  - стойностите на междузоновата преносна способност за всяка граница на тръжна зона в рамките на региона за изчисляване на преносната способност, ако се прилага подходът въз основа на координираната нетна преносна способност.
11. Всеки координиран изчислител на преносна способност представя за валидиране в съответствие с член 21, параграф 1, буква в) междузоновата преносна способност на всички ОПС в своя регион за изчисляване на преносната способност.

Член 30

Валидиране и предоставяне на междузонова преносна способност

- Всеки ОПС валидира в съответствие с член 26 резултатите от регионалното изчисляване на преносната способност за границите на своята тръжна зона или за критични мрежови елементи.
- Всеки ОПС изпраща своето валидиране на преносната способност и ограничения за разпределянето на съответните координирани изчислители на преносна способност и на другите ОПС в съответните региони за изчисляване на преносната способност.
- Всеки координиран изчислител на преносна способност предоставя валидираната междузонова преносна способност и ограниченията за разпределянето за целите на разпределянето на преносната способност в съответствие с членове 46 и 58.

Раздел 5

Двугодишен доклад относно изчисляването и разпределянето на преносната способност

Член 31

Двугодишен доклад относно изчисляването и разпределянето на преносната способност

- До две години след влизането в сила на настоящия регламент ЕМОПС за електроенергия изготвя доклад относно изчисляването и разпределянето на преносната способност и го представя на Агенцията.

2. Ако впоследствие Агенцията поиска това, ЕМОПС за електроенергия изготвя всяка втора година след това доклад относно изчисляването и разпределянето на преносната способност и го представя на Агенцията.
3. Докладът относно изчисляването и разпределянето на преносната способност трябва да съдържа за всяка тръжна зона, граница на тръжна зона и регион за изчисляване на преносната способност най-малко следното:
  - а) използвания подход за изчисляване на преносната способност;
  - б) статистически показатели относно резервите за надеждност;
  - в) статистически показатели за междузоновата преносна способност, включително, ако е уместно, ограничения за разпределянето на преносната способност за всеки времеви интервал, за който се изчислява преносната способност;
  - г) показатели за качеството на информацията, използвана за изчисляване на преносната способност;
  - д) когато е уместно — предложени мерки за подобряване на изчисляването на преносната способност;
  - е) за райони, в които се прилага подходът въз основа на координираната нетна преносна способност — анализ дали се запазва изпълнението на условията, посочени в член 20, параграф 7;
  - ж) показатели за оценка и следене в по-дългосрочен план на ефикасността на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня, включително обединяването на региони за изчисляване на преносната способност в съответствие с член 15, параграф 3, където е уместно;
  - з) препоръки за бъдещото развитие на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня, включително по-нататъшната хармонизация на методиките, процедурите и механизмите за управление.
4. След консултация с Агенцията всички ОПС съвместно постигат споразумение относно статистическите и качествените показатели, които да залегнат в доклада. Агенцията може да поиска изменението на тези показатели преди постигането на споразумение от ОПС или по време на прилагането им.
5. Агенцията решава дали да публикува целия двугодишен доклад или част от него.

ГЛАВА 2

Конфигурация на тръжните зони

Член 32

Преразглеждане на настоящите конфигурации на тръжните зони

1. Прегледът на настоящата конфигурация на тръжни зони може да бъде започнат от:
  - а) Агенцията съгласно член 34, параграф 7;
  - б) няколко регулаторни органа в изпълнение на препоръка от Агенцията в съответствие с член 34;
  - в) ОПС на регион за изчисляване на преносната способност заедно с всички съответни ОПС, чиито контролни зони, включително междусистемните електропроводи, са в рамките на географската област, в която ще се оценява конфигурацията на тръжните зони в съответствие с параграф 2, буква а);
  - г) единичен регулаторен орган или ОПС с одобрението на своя компетентен регулаторен орган — за тръжните зони в рамките на контролната зона на ОПС, ако конфигурацията на тръжните зони оказва незначително въздействие върху контролните зони на съседните ОПС, включително междусистемните електропроводи, и е необходим преглед на конфигурацията на тръжните зони с цел повишаване на ефикасността или за поддържане на експлоатационната сигурност;
  - д) държави членки в регион за изчисляване на преносната способност.
2. Ако прегледът е започнат в съответствие с параграф 1, букви а), б), в) или д), субектът, започнал прегледа, определя:
  - а) географската област, в която ще се оценява конфигурацията на тръжните зони, и съседните географски области, въздействията за които трябва да бъдат взети предвид;
  - б) участващите ОПС;
  - в) участващите регулаторни органи.

3. Ако прегледът е започнат в съответствие с параграф 1, буква г), се прилагат следните условия:
  - а) географската област, в която се оценява конфигурацията на тръжните зони, се ограничава до контролната зона на съответния ОПС, включително междусистемните електропроводи;
  - б) ОПС в съответната контролна зона е единственият ОПС, участващ в прегледа;
  - в) компетентният регулаторен орган е единственият регулаторен орган, участващ в прегледа;
  - г) ОПС и регулаторният орган дават съответно на съседните ОПС и регулаторни органи взаимно договорено предварително известие за започването на прегледа, като посочват причините; и
  - д) определят се условията за прегледа и се оповестяват резултатите от него, както и предложение за съответните регулаторни органи.
4. Процесът на преглед се състои от две стъпки.
  - а) При първата стъпка ОПС, участващи в прегледа на конфигурацията на тръжните зони, разработват методиката и допусканията, които ще се използват в процеса на преглед и предлагат алтернативни конфигурации на тръжните зони за оценка.

Предложението относно методиката, допусканията и алтернативните конфигурации на тръжните зони се представя на участващите регулаторни органи, които могат да поискат координирани изменения в срок от три месеца.
  - б) При втората стъпка ОПС, участващи в прегледа на конфигурацията на тръжните зони:
    - и) оценяват и сравняват настоящата и всяка алтернативна конфигурация на тръжните зони, като използват критериите, посочени в член 33;
    - ii) провеждат консултация в съответствие с член 12 и семинар за сравняване на предложените алтернативни конфигурации на тръжните зони с настоящата им конфигурация, включително сроковете за изпълнение, освен ако конфигурацията на тръжните зони оказва незначително въздействие върху контролните зони на съседните ОПС;
    - iii) в срок от 15 месеца от датата на решението за започване на преглед представят на участващите държави членки и регулаторни органи съвместно предложение за запазване или изменение на конфигурацията на тръжните зони.
  - в) При получаване на съвместното предложение за запазване или изменение на конфигурацията на тръжните зони в съответствие с подточка (iii) по-горе, участващите държави членки или, когато това е предвидено от държавите членки, регулаторните органи трябва в срок от шест месеца да постигнат съгласие по това предложение.
5. НОПЕ или участниците на пазара, участващи в прегледа на дадена тръжна зона, предоставят на ОПС по тяхно искане информация, която да им позволи да оценят конфигурациите на тръжната зона. Тази информация се споделя само между участващите ОПС единствено за целите на оценяването на конфигурациите на тръжната зона.
6. Инициативата за прегледа на конфигурацията на тръжните зони и резултатите от него се оповестяват от ЕМОПС за електроенергия, а ако прегледът е започнат в съответствие с параграф 1, буква г) — от участващите ОПС.

Член 33

Критерии за преразглеждане на конфигурациите на тръжните зони

1. Ако прегледът на конфигурацията на тръжни зони се извършва в съответствие с член 32, се вземат предвид най-малко следните критерии:
  - а) по отношение на мрежовата сигурност:
    - и) способността на конфигурациите на тръжните зони да гарантират експлоатационната сигурност и сигурността на доставянето;
    - ii) степента на неопределеност при изчисляването на преносната способност.

- б) по отношение на цялостната ефективност на пазара:
- i) увеличението или намалението на икономическата ефективност вследствие на промяната;
  - ii) ефикасността на пазара, включително поне разходите за гарантираност на преносната способност, пазарната ликвидност, концентрацията на пазара и пазарната сила, улесняването на ефективната конкуренция, ценовите сигнали за изграждане на инфраструктура, точността и надеждността на ценовите сигнали;
  - iii) разходите по сделките и за осъществяване на прехода, включително разходите за изменение на съществуващите договори задължения, поети от участниците на пазара, НОПЕ и ОПС;
  - iv) разходите за изграждане на нова инфраструктура, която може да намали съществуващото претоварване;
  - v) необходимостта да се гарантира, че пазарният резултат е постижим, без да е нужно широко прилагане на икономически неефективни коригиращи действия;
  - vi) всякакви неблагоприятни последици от вътрешни сделки върху други тръжни зони, за да се осигури съответствие с точка 1.7 от приложение I към Регламент (ЕО) № 714/2009;
  - vii) въздействието върху функционирането и ефикасността на механизмите за балансиране и процедурите за уреждане на отношенията при дисбаланс.
- в) по отношение на стабилността и устойчивостта на тръжните зони:
- i) необходимостта тръжните зони да бъдат достатъчно стабилни и устойчиви във времето;
  - ii) необходимостта тръжните зони да бъдат съгласувани за всички времеви интервали, за които се изчислява преносната способност;
  - iii) необходимостта всяка електроцентраля и всеки потребител да спадат към само една тръжна зона за всеки единичен пазарен период;
  - iv) местоположението и честотата на претоварванията, ако структурни претоварвания влияят върху определянето на границите на тръжните зони, като се вземат предвид всички бъдещи инвестиции, които могат да намалят съществуващите претоварвания.
2. Прегледът на тръжна зона в съответствие с член 32 включва сценарии, съобразени с гама от възможни развития на инфраструктурата през периода от 10 години след годината, в която е взето решението за започване на прегледа.

Член 34

Редовно докладване от ЕМОПС за електроенергия и Агенцията относно настоящата конфигурация на тръжните зони

1. Агенцията оценява ефикасността на настоящата конфигурация на тръжните зони на всеки две до три години.

Тя:

- а) изисква от ЕМОПС за електроенергия да изготви технически доклад за настоящата конфигурация на тръжните зони; и
  - б) изготвя пазарен доклад, в който се оценява въздействието на настоящата конфигурация на тръжните зони върху ефикасността на пазара.
2. Техническият доклад, посочен в параграф 1, втора алинея, буква а), включва като минимум:
- а) списък на структурните претоварвания и на други големи физически претоварвания, включително местоположение и честота;
  - б) анализ на очакваното развитие или отстраняване на тези физически претоварвания, дължащи се на инвестиции в мрежите или на значителни промени в моделите на производство или на потребление;
  - в) когато това е целесъобразно — анализ на дела на енергийните потоци, които не са резултат от механизма за разпределяне на преносната способност, за всеки регион за изчисляване на преносната способност;
  - г) приходи от избягването на претоварване и разходи за гарантираността;
  - д) сценарий, обхващащ десетгодишен период.

3. Всеки ОПС предоставя данни и анализ, за да се даде възможност за своевременно изготвяне на техническия доклад относно настоящата конфигурация на тръжните зони.
4. ЕМОПС за електроенергия представя в Агенцията техническия доклад относно настоящата конфигурация на тръжните зони не по-късно от девет месеца, след като той бъде поискан от Агенцията.
5. Техническият доклад относно настоящата конфигурация на тръжните зони трябва да обхваща последните три пълни календарни години, предхождащи искането от Агенцията.
6. Без да се засягат задълженията за поверителност, предвидени в член 13, ЕМОПС за електроенергия предоставя публичен достъп до техническия доклад.
7. Ако техническият или пазарният доклад разкрива недостатъци в настоящата конфигурация на тръжните зони, Агенцията може да поиска от ОПС да започнат преглед на настоящата конфигурация на тръжните зони в съответствие с член 32, параграф 1.

ГЛАВА 3

Повторно диспечирание и насрещна търговия

Член 35

Координирано повторно диспечирание и насрещна търговия

1. В срок от 16 месеца след одобрението от регулаторните органи относно регионите за изчисляване на преносната способност, посочени в член 15, всички ОПС във всеки регион за изчисляване на преносната способност разработват предложение за обща методика за координирано повторно диспечирание и насрещна търговия. Предложението подлежи на консултации в съответствие с член 12.
2. Методиката за координирано повторно диспечирание и насрещна търговия трябва да обхваща действия от трансгранично значение и да дава възможност на всички ОПС във всеки регион за изчисляване на преносната способност ефективно да намаляват физическото претоварване независимо от това дали причините за него са главно извън тяхната контролна зона или не. Методиката за координирано повторно диспечирание и насрещна търговия трябва да е съобразена с факта, че нейното прилагане може да повлияе значително върху потоци извън контролната зона на ОПС.
3. Всеки ОПС може повторно да диспечира всички разполагаеми електроцентрали и товари в съответствие с подходящите механизми и споразумения, приложими в неговата контролна зона, включително междусистемните електропроводи.

В срок от 26 месеца след одобрението от регулаторните органи на регионите за изчисляване на преносната способност всички ОПС във всеки регион за изчисляване на преносната способност изготвят доклад, подлежащ на консултации в съответствие с член 12, в който се оценява постепенното координиране и хармонизиране на тези механизми и споразумения и се съдържат предложения. Докладът се представя на съответните регулаторни органи за оценяване. Предложенията в доклада трябва да предотвратят нарушаването на пазарните правила от тези механизми и споразумения.

4. Всеки ОПС трябва да се въздържа от едностранни или некоординирани мерки за повторно диспечирание и насрещна търговия от трансгранично значение. Всеки ОПС координира използването на ресурси за повторно диспечирание и насрещна търговия, като се съобразява с тяхното въздействие върху експлоатационната сигурност и икономическата ефективност.
5. Съответните електроцентрали и потребители дават на ОПС цените за повторното диспечирание и насрещната търговия преди да заделят ресурси за повторно диспечирание и насрещна търговия.

Ценообразуването за повторното диспечирание и насрещната търговия трябва да е въз основа на:

- а) цените на съответните пазари на електроенергия за съответния времеви интервал; или
- б) разходите за ресурси за повторно диспечирание и насрещна търговия, изчислени по прозрачен начин въз основа на направените разходи.
6. Електроцентралите и потребителите предоставят предварително на съответните ОПС цялата информация, необходима за изчисляване на разходите за повторно диспечирание и насрещна търговия. Тази информация се споделя между съответните ОПС само за целите на повторното диспечирание и насрещната търговия.

ГЛАВА 4

Разработване на алгоритми

Член 36

Общи разпоредби

1. Всички НОПЕ разработват, поддържат и прилагат следните алгоритми:
  - а) алгоритъм за обвързване на цените;
  - б) алгоритъм за съгласуване при непрекъснатата търговия.
2. НОПЕ гарантират, че алгоритъмът за обвързване на цените и алгоритъмът за съгласуване при непрекъснатата търговия отговарят на изискванията, предвидени съответно в членове 39 и 52.
3. Не по-късно от 18 месеца след влизането в сила на настоящия регламент всички НОПЕ разработват в сътрудничество с ОПС предложение за резервна методика за спазване на задълженията, посочени съответно в членове 39 и 52. Предложението за методика подлежи на консултации в съответствие с член 12.
4. Когато е възможно, НОПЕ използват вече договорени решения за ефикасно изпълнение на целите на настоящия регламент.

Член 37

Разработване на алгоритми

1. Не по-късно от осем месеца след влизането в сила на настоящия регламент:
  - а) всички ОПС съвместно предоставят на всички НОПЕ предложение за общ набор от изисквания във връзка с ефикасното разпределяне на преносната способност, за да се даде възможност за разработването на алгоритъма за обвързване на цените и алгоритъма за съгласуване при непрекъснатата търговия. Тези изисквания са по отношение на функционалните възможности и резултатите, включително сроковете за предоставяне на резултатите от единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня, както и подробности за междузоновата преносна способност и разпределянето, които трябва да бъдат спазвани;
  - б) всички ОПС съвместно предлагат общ набор от изисквания във връзка с ефикасното съгласуване, за да се даде възможност за разработването на алгоритъма за обвързване на цените и алгоритъма за съгласуване при непрекъснатата търговия.
2. Не по-късно от три месеца след представянето на предложенията на ОПС и НОПЕ за общ набор от изисквания съгласно параграф 1, всички НОПЕ разработват предложение за алгоритъм в съответствие с тези изисквания. В това предложение се посочва срокът за подаване на получените заявки от НОПЕ, от които се изисква изпълнението на функциите на оператор за свързване на пазарите (ОПС) в съответствие с член 7, параграф 1, буква б).
3. Предложението, посочено в параграф 2, се представя на всички ОПС. Ако е необходимо допълнително време за изготвяне на това предложение, всички НОПЕ работят заедно по него, подпомагани от всички ОПС в продължение на не повече от два месеца, за да се осигури съответствието на предложението с параграфи 1 и 2.
4. Предложенията, посочени в параграфи 1 и 2, подлежат на консултации в съответствие с член 12.
5. Не по-късно от 18 месеца след влизането в сила на настоящия регламент всички НОПЕ представят предложението, разработено в съответствие с параграфи 2 и 3, на регулаторните органи за одобрение.
6. Не по-късно от две години след одобряването на предложението в съответствие с параграф 5 всички ОПС и всички НОПЕ извършват преглед на действието на алгоритъма за обвързване на цените и алгоритъма за съгласуване при непрекъснатата търговия и представят на Агенцията съответен доклад. След това такъв преглед се извършва отново всяка втора година по искане на Агенцията.

ГЛАВА 5

Единно свързване на пазарите за ден напред

Раздел 1

Алгоритъм за обвързване на цените

Член 38

Цели на алгоритъма за обвързване на цените

1. Алгоритъмът за обвързване на цените трябва да дава посочените в член 39, параграф 2 резултати по начин, който:
  - а) е насочен към постигането на максимален икономически излишък за единно свързване на пазарите за ден напред за свързания по отношение на цената регион за следващия ден на търговия;
  - б) използва принципа на пределни цени, според който всички приети оферти за покупка ще са на една и съща цена за една тръжна зона и за единичен пазарен период;
  - в) улеснява ефикасното формиране на цените;
  - г) е съобразен с ограниченията за междузоновата преносна способност и разпределянето;
  - д) е повторяем и е с променлив обхват.
2. Алгоритъмът за обвързване на цените се разработва така, че да бъде възможно той да се прилага в повече или по-малко на брой тръжни зони.

Член 39

Входни данни за алгоритъма за обвързване на цените и резултати от прилагането му

1. Алгоритъмът за обвързване на цените дава резултати, като се използват:
  - а) ограниченията за разпределянето, установени в съответствие с член 23, параграф 3;
  - б) резултатите за междузоновата преносна способност, валидирани в съответствие с член 30;
  - в) заявките, подадени в съответствие с член 40.
2. Алгоритъмът за обвързване на цените трябва да дава най-малко следните резултати едновременно за всеки единичен пазарен период:
  - а) единна клирингова цена за всяка тръжна зона и единичен пазарен период в EUR/MWh;
  - б) единна нетна позиция за всяка тръжна зона и всеки единичен пазарен период;
  - в) информация, която да позволява определяне на статуса на изпълнение на заявките.
3. Всички НОПЕ гарантират точността и ефикасността на резултатите, получени от единния алгоритъм за обвързване на цените.
4. Всички ОПС проверяват дали резултатите от алгоритъма за обвързване на цените са съвместими с ограниченията за междузоновата преносна способност и разпределянето.

Член 40

Обхванати продукти

1. Не по-късно от 18 месеца след влизането в сила на настоящия регламент НОПЕ представят съвместно предложение относно продуктите, за които е възможно да бъдат взети предвид при единното свързване на пазарите за ден напред. НОПЕ гарантират, че получените в резултат от тези продукти заявки, подадени на алгоритъма за обвързване на цените, са изразени в евро и се посочва пазарното време.

2. Всички НОПЕ гарантират, че алгоритъмът за обвързване на цените е в състояние да обработва получените в резултат от тези продукти заявки, които обхващат един единичен пазарен период или няколко единични пазарни периода.
3. До две години след влизането в сила на настоящия регламент и след това на всяка втора година всички НОПЕ провеждат в съответствие с член 12 консултации със:
  - а) участниците на пазара, за да се гарантира, че наличните продукти отразяват техните нужди;
  - б) всички ОПС, за да се гарантира, че продуктите са надлежно съобразени с изискванията за експлоатационна сигурност;
  - в) всички регулаторни органи, за да се гарантира, че наличните продукти са в съответствие с целите на настоящия регламент.
4. Всички НОПЕ внасят при необходимост промени в продуктите в съответствие с резултатите от консултациите, посочени в параграф 3.

Член 41

Максимални и минимални цени

1. Не по-късно от 18 месеца след влизането в сила на настоящия регламент всички НОПЕ изготвят, в сътрудничество със съответните ОПС, предложение за хармонизирани максимални и минимални клирингови цени, които трябва да бъдат прилагани във всички тръжни зони, участващи в единното свързване на пазарите за ден напред. В предложението се взема предвид оценка за загубите от прекъсване на електроснабдяването.

Предложението подлежи на консултации в съответствие с член 12.

2. Всички НОПЕ представят предложението на регулаторните органи за одобрение.

Когато дадена държава членка е предвидила, че не националният регулаторен орган, а друг орган разполага с правомощия да одобрява максимални и минимални клирингови цени на национално равнище, този орган провежда консултации с регулаторния орган по предложението по отношение на въздействието му върху националните пазари.

След получаването на решение за одобряване от всички регулаторни органи всички НОПЕ информират без неоправдано забавяне засегнатите ОПС за решението.

Член 42

Ценообразуване за междузоновата преносна способност за ден напред

1. Цената за междузоновата преносна способност за ден напред трябва да отразява претоварването на пазара и да възлиза на разликата в клиринговата цена за ден напред между съответните тръжни зони.
2. За междузоновата преносна способност за ден напред не се прилагат такси, като например за дисбаланс или допълнителни такси, с изключение на ценообразуването по параграф 1.

Член 43

Методика за изчисляване на планиран обмен в резултат от единното свързване на пазарите за ден напред

1. Не по-късно от 16 месеца след влизането в сила на настоящия регламент ОПС, които възнамеряват да изчисляват планирания обмен в резултат от единното свързване на пазарите за ден напред, изготвят предложение за обща методика за това изчисляване. Предложението подлежи на консултации в съответствие с член 12.
2. В методиката се описва изчисляването и се посочва информацията, която се предоставя от съответните НОПЕ на изчислителя на планирания обмен, установен в съответствие с член 8, параграф 2, буква ж), както и сроковете за подаване на тази информация. Информацията трябва да бъде подадена през предходния ден не по-късно от 15:30 часа пазарно време.

3. Изчисляването се извършва въз основа на нетните позиции за всеки единичен пазарен период.
4. Не по-късно от две години след одобряването от регулаторните органи на съответния регион на предложението, посочено в параграф 1, методиката се преразглежда от ОПС, прилагащи планиран обмен. След това методиката се преразглежда на всеки две години по искане на компетентните регулаторни органи.

Член 44

Установяване на резервни процедури

Не по-късно от 16 месеца след влизането в сила на настоящия регламент всеки ОПС, съгласувано с всички други ОПС в региона за изчисляване на преносната способност, изготвя предложение за надеждни и навременни резервни процедури, за да се осигури ефикасно, прозрачно и недискриминационно разпределяне на преносната способност, в случай че процесът на единно свързване на пазарите за ден напред не даде резултати.

Предложението за установяване на резервни процедури подлежи на консултации в съответствие с член 12.

Член 45

Договорености, отнасящи се до повече от един НОПЕ в една тръжна зона и за междусистемни електропроводи, които не са експлоатирани от сертифицирани ОПС

1. ОПС в тръжни зони, където повече от един НОПЕ е назначен и/или предлага услуги за сделки, или където съществуват междусистемни електропроводи, които не са експлоатирани от ОПС, сертифицирани съгласно член 3 от Регламент № 714/2009, изготвят предложение за разпределяне на междузоновата преносна способност и други необходими договорености за такива тръжни зони в сътрудничество със засегнатите ОПС, НОПЕ и оператори на междусистемни електропроводи, които не са сертифицирани като ОПС, за да се гарантира, че съответните НОПЕ и междусистемни електропроводи ще предоставят необходимите данни и финансово покритие за тези договорености. Тези договорености трябва да позволяват на допълнителни ОПС и НОПЕ да се присъединят към тях.
2. Предложението се представя на съответните национални регулаторни органи за одобрение в срок от 4 месеца, след като повече от един НОПЕ бъде назначен и/или получи разрешение да предлага услуги за сделки в дадена тръжна зона, или ако нов междусистемен електропровод не бъде експлоатиран от сертифициран ОПС. За съществуващите междусистемни електропроводи, които не са експлоатирани от сертифицирани ОПС, предложението се внася в срок от четири месеца след влизането в сила на настоящия регламент.

Раздел 2

Процес на единно свързване на пазарите за ден напред

Член 46

Предоставяне на входни данни

1. Всеки координиран изчислител на преносна способност гарантира, че на съответните НОПЕ своевременно се предоставя информация за ограниченията за междузоновата преносна способност и разпределянето, за да се осигури оповестяването на тази информация на пазара през предходния ден не по-късно от 11:00 часа пазарно време.
2. Ако даден координиран изчислител на преносна способност не е в състояние да предостави информация за ограниченията за междузоновата преносна способност и разпределянето един час преди затварянето на пазара за сделки за ден напред, този изчислител уведомява за това съответните НОПЕ. Въпросните НОПЕ незабавно публикуват предупреждение за участниците на пазара.

В такива случаи информацията за ограниченията за междузоновата преносна способност и разпределянето се предоставя от този координиран изчислител на преносна способност не по-късно от 30 минути преди затварянето на пазара за сделки за ден напред.

Член 47

Функциониране на единното свързване на пазарите за ден напред

1. Пазарът за сделки за ден напред се отваря предходния ден не по-късно от 11:00 часа пазарно време.
2. Пазарът за сделки за ден напред се затваря във всяка тръжна зона през предходния ден на обяд пазарно време. ОПС или НОПЕ в региона „Централна Източна Европа“ или съседните му държави, могат да определят различен момент на затваряне на пазара, докато този регион се присъедини към единното свързване на пазарите за ден напред.
3. Участниците на пазара подават всички заявки на съответните НОПЕ преди затварянето на пазара за сделки за ден напред в съответствие с членове 39 и 40.
4. Всеки НОПЕ подава заявките, получени в съответствие с параграф 3, не по-късно от момента, определен от всички НОПЕ в предложението за единен алгоритъм за обвързване на цените съгласно член 37, параграф 5, с оглед изпълнение на функциите на оператор за свързване на пазарите в съответствие с член 7, параграф 2.
5. Заявките, които са съгласувани при единното свързване на пазарите за ден напред, се считат за гарантирани.
6. Функциите на оператор за свързване на пазарите трябва да гарантират анонимността на подадените заявки.

Член 48

Предаване на резултатите

1. Не по-късно от момента, определен от всички ОПС в изискванията, посочени в член 37, параграф 1, буква а), всички НОПЕ, изпълняващи функции на оператори за свързване на пазарите, предават резултатите от единното свързване на пазарите за ден напред:
  - а) на всички ОПС, всички координирани изчислители на преносна способност и всички НОПЕ — за резултатите, посочени в член 39, параграф 2, букви а) и б);
  - б) на всички НОПЕ — за резултатите, посочени в член 39, параграф 2, буква в).
2. Всеки ОПС проверява дали посочените в член 39, параграф 2, буква б) резултати от единното свързване на пазарите за ден напред по алгоритъма за обвързване на цените са изчислени в съответствие с ограниченията за разпределянето и валидираната междузонова преносна способност.
3. Всеки НОПЕ проверява дали посочените в член 39, параграф 2, буква в) резултати по алгоритъма за обвързване на цените са изчислени в съответствие със заявките.
4. Всеки НОПЕ информира без неоправдано забавяне участниците на пазара за статуса на изпълнение на техните заявки.

Член 49

Изчисляване на планиран обмен в резултат от единното свързване на пазарите за ден напред

1. Всеки изчислител на планиран обмен изчислява планирания обмен между тръжните зони за всеки единичен пазарен период в съответствие с методиката, установена съгласно член 43.
2. Всеки изчислител на планиран обмен уведомява съответните НОПЕ, централни контрагенти, търговски агенти и ОПС за договорения планиран обмен.

Член 50

Започване на резервни процедури

1. В случай че никой от НОПЕ, изпълняващи функции на оператори за свързване на пазарите, не е в състояние да предостави част от резултатите или всички резултати по алгоритъма за обвързване на цените в срока, определен в член 37, параграф 1, буква а), се прилагат резервните процедури, установени в съответствие с член 44.

2. В случаи, когато съществува риск всички НОПЕ, изпълняващи функции на оператори за свързване на пазарите, да не са в състояние да предоставят в срок част от резултатите или всички резултати, всички НОПЕ уведомяват всички ОПС веднага, след като бъде установен този риск. Всички НОПЕ, изпълняващи функции на оператори за свързване на пазарите, незабавно публикуват предупреждение до участниците на пазара, че е възможно прилагането на резервни процедури.

ГЛАВА 6

Единно свързване на пазарите в рамките на деня

Раздел 1

Цели и условия за единното свързване на пазарите в рамките на деня и резултати от него

Член 51

Цели на алгоритъма за съгласуване при непрекъснатата търговия

1. Алгоритъмът за съгласуване при непрекъснатата търговия определя в периода от време от отварянето на пазара за сделки с междузонова преносна способност в рамките на деня до затварянето на този пазар кои заявки да се подберат за съгласуване, така че съгласуването:
  - а) да преследва постигането на максимален икономически излишък за единното свързване на пазарите в рамките на деня за търговията в този времеви интервал чрез разпределяне на преносна способност за заявките, за които е възможно съгласуване по цена и време на подаване;
  - б) да спазва ограниченията при разпределянето, съобщени в съответствие с член 58, параграф 1;
  - в) да е съобразено с междузоновата преносна способност, съобщена в съответствие с член 58, параграф 1;
  - г) да спазва изискванията за подаване на резултати, както е посочено в член 60;
  - д) да е повторяемо и с променлив обхват.
2. Алгоритъмът за съгласуване при непрекъснатата търговия трябва да дава резултатите, предвидени в член 52, и да съответства на характеристиките и функционалните възможности на продуктите, посочени в член 53.

Член 52

Резултати от прилагането на алгоритъма за съгласуване при непрекъснатата търговия

1. Всички НОПЕ гарантират като част от своята функция на оператори за свързване на пазарите, че алгоритъмът за съгласуване при непрекъснатата търговия дава най-малко следните резултати:
  - а) статуса на изпълнение на заявките и цените по сделки;
  - б) единна нетна позиция за всяка тръжна зона и единичен пазарен период за сделки в рамките на деня;
2. Всички НОПЕ гарантират точността и ефикасността на резултатите, получени от алгоритъма за съгласуване при непрекъснатата търговия.
3. Всички ОПС проверяват дали резултатите от алгоритъма за съгласуване при непрекъснатата търговия са съвместими с ограниченията за междузоновата преносна способност и разпределянето в съответствие с член 58, параграф 2.

Член 53

Обхванати продукти

1. Не по-късно от 18 месеца след влизането в сила на настоящия регламент НОПЕ представят съвместно предложение относно продуктите, за които е възможно да бъдат взети предвид при единното свързване на пазарите в рамките на деня. НОПЕ гарантират, че всички заявки в резултат от тези продукти, подадени за осъществяване на функциите на оператор за свързване на пазарите в съответствие с член 7, са изразени в евро и в тях се посочват пазарното време и единичният пазарен период.

2. Всички НОПЕ гарантират, че заявките в резултат от тези продукти са съвместими с характеристиките на междузонавата преносна способност, което позволява тяхното едновременно съгласуване.
3. Всички НОПЕ гарантират, че алгоритъмът за съгласуване при непрекъсната търговия е в състояние да обработва заявки, които обхващат един единичен пазарен период или няколко единични пазарни периоди.
4. До две години след влизането в сила на настоящия регламент и след това на всяка втора година всички НОПЕ провеждат в съответствие с член 12 консултации със:
  - а) участниците на пазара, за да се гарантира, че наличните продукти отразяват техните нужди;
  - б) всички ОПС, за да се гарантира, че продуктите са надлежно съобразени с изискванията за експлоатационна сигурност;
  - в) всички регулаторни органи, за да се гарантира, че наличните продукти са в съответствие с целите на настоящия регламент.
5. Всички НОПЕ внасят при необходимост промени в продуктите в съответствие с резултатите от консултациите, посочени в параграф 4.

Член 54

Максимални и минимални цени

1. Не по-късно от 18 месеца след влизането в сила на настоящия регламент всички НОПЕ изготвят, в сътрудничество със съответните ОПС, предложение за хармонизирани максимални и минимални клирингови цени, които трябва да бъдат прилагани във всички тържни зони, участващи в единното свързване на пазарите в рамките на деня. В предложението се взема предвид оценка на загубите от прекъсване на електроснабдяването.

Предложението подлежи на консултации в съответствие с член 12.

2. Всички НОПЕ представят предложението на всички регулаторни органи за одобрение. Когато дадена държава членка е предвидила, че не националният регулаторен орган, а друг орган разполага с правомощия да одобрява максимални и минимални клирингови цени на национално равнище, този орган провежда консултации с регулаторния орган по предложението по отношение на въздействието му върху националните пазари.
3. След получаването на решение от всички регулаторни органи всички НОПЕ информират без неоправдано забавяне засегнатите ОПС за решението.

Член 55

Ценообразуване за преносната способност в рамките на деня

1. Ако ще се прилага единна методика за ценообразуване за междузонавата преносна способност в рамките на деня, разработена в съответствие с член 55, параграф 3, то трябва да отразява претоварването на пазара и да се основава на действителни заявки.
2. Преди одобряването на единната методика за ценообразуване за междузонавата преносна способност в рамките на деня, посочена в параграф 3, ОПС могат да предложат на регулаторните органи на съответните държави членки за одобрение механизъм за разпределяне на междузонавата преносна способност в рамките на деня с надеждно ценообразуване в съответствие с изискванията на параграф 1. Този механизъм трябва да гарантира, че цената на междузонавата преносна способност в рамките на деня е на разположение на участниците на пазара към момента на съгласуване на заявките.
3. Не по-късно от 24 месеца след влизането в сила на настоящия регламент всички ОПС изготвят предложение за единна методика за ценообразуване за преносната способност в рамките на деня. Предложението подлежи на консултации в съответствие с член 12.
4. За междузонавата преносна способност в рамките на деня не се прилагат такси, като например за дисбаланс или допълнителни такси, с изключение на ценообразуването по параграфи 1, 2 и 3.

Член 56

Методика за изчисляване на планиран обмен в резултат от единното свързване на пазарите в рамките на деня

1. Не по-късно от 16 месеца след влизането в сила на настоящия регламент ОПС, които възнамеряват да изчисляват планирания обмен в резултат от единното свързване на пазарите в рамките на деня, изготвят предложение за обща методика за това изчисляване.

Предложението подлежи на консултации в съответствие с член 12.

2. В методиката се описва изчисляването и при необходимост се дава списък на информацията, която съответните НОПЕ предоставят на изчислителя на планирания обмен, и се посочват сроковете за предоставяне на тази информация.

3. Изчисляването на планирания обмен се извършва въз основа на нетните позиции, както е посочено в член 52, параграф 1, буква б).

4. Не по-късно от две години след одобряването от регулаторните органи на съответния регион на предложението, посочено в параграф 1, методиката се преразглежда от съответните ОПС. След това методиката се преразглежда от ОПС на всеки две години по искане на компетентните регулаторни органи.

Член 57

Договорености, отнасящи се до повече от един НОПЕ в една тържна зона и за междусистемни електропроводи, които не са експлоатирани от сертифицирани ОПС

1. ОПС в тържни зони, където повече от един НОПЕ е назначен и/или предлага услуги за сделки, или където съществуват междусистемни електропроводи, които не са експлоатирани от ОПС, сертифицирани съгласно член 3 от Регламент № 714/2009, изготвят предложение за разпределяне на междузоновата преносна способност и други необходими договорености за такива тържни зони в сътрудничество със засегнатите ОПС, НОПЕ и оператори на междусистемни електропроводи, които не са сертифицирани като ОПС, за да се гарантира, че съответните НОПЕ и междусистемни електропроводи ще предоставят необходимите данни и финансово покритие за тези договорености. Тези договорености трябва да позволяват на допълнителни ОПС и НОПЕ да се присъединят към тях.

2. Предложението се внася за одобрение от страна на съответните национални регулаторни органи в срок от 4 месеца, след като повече от един НОПЕ бъде назначен и/или получи разрешение да предлага услуги за сделки в дадена тържна зона, или ако нов междусистемен електропровод не бъде експлоатиран от сертифициран ОПС. За съществуващите междусистемни електропроводи, които не са експлоатирани от сертифицирани ОПС, предложението се внася в срок от 4 месеца след влизането в сила на настоящия регламент.

Раздел 2

Процес на единно свързване на пазарите в рамките на деня

Член 58

Предоставяне на входни данни

1. Всеки координиран изчислител на преносна способност гарантира предоставянето на информация на съответните НОПЕ относно ограниченията за междузоновата преносна способност и разпределянето не по-късно от 15 минути преди отварянето на пазара за сделки с междузонова преносна способност в рамките на деня.

2. Ако поради оперативни промени в преносната система се налага актуализиране на информацията относно ограниченията за междузоновата преносна способност и разпределянето, всеки ОПС уведомява координираните изчислител на преносна способност в своя регион за изчисляване на преносната способност. Координираните изчислител на преносна способност уведомяват впоследствие съответните НОПЕ.

3. Ако някой координиран изчислител на преносна способност не е в състояние да спази изискването съгласно параграф 1, той уведомява за това съответните НОПЕ. Тези НОПЕ от своя страна публикуват без неоправдано забавяне предупреждение до всички участници на пазара.

Член 59

Функциониране на единното свързване на пазарите в рамките на деня

1. Не по-късно от 16 месеца след влизането в сила на настоящия регламент всички ОПС представят предложение за моментите на отваряне и на затваряне на пазара за сделки с междузонова преносна способност в рамките на деня. Предложението подлежи на консултации в съответствие с член 12.
2. Моментът на затваряне на пазара за сделки с междузонова преносна способност в рамките на деня се определя така, че:
  - а) да се предоставят максимални възможности на участниците на пазара да регулират своя баланс, като търгуват в пазарния времеви интервал „в рамките на деня“ възможно най-близо до реалното време; и
  - б) да се предостави достатъчно време на ОПС и участниците на пазара, за да могат да планират и балансират процесите с оглед на мрежовата и експлоатационната сигурност.
3. За всеки единичен пазарен период се определя един момент на затваряне на пазара за сделки с междузонова преносна способност в рамките на деня за дадена граница между тържни зони. Той трябва да бъде най-много един час преди началото на съответния единичен пазарен период и да е съобразен със съответните процеси на балансиране във връзка с експлоатационната сигурност.
4. Търговията с енергия в рамките на деня за даден единичен пазарен период за граница между тържни зони започва най-късно в момента на отваряне на пазара за сделки с междузонова преносна способност в рамките на деня за съответните граници между тържни зони и е разрешена до момента на затварянето на този пазар.
5. Участниците на пазара подават на съответните НОПЕ всички заявки за даден единичен пазарен период преди момента на затваряне на пазара за сделки с междузонова преносна способност в рамките на деня. Всички НОПЕ подават за единно съгласуване заявките за даден единичен пазарен период, веднага след като ги получат от участниците на пазара.
6. Заявките, които са съгласувани при единното свързване на пазарите в рамките на деня, се считат за гарантирани.
7. Функциите на оператора за свързване на пазарите трябва да гарантират анонимността на заявките, подадени чрез споделения регистър за заявки.

Член 60

Предаване на резултатите

1. Всички НОПЕ, изпълняващи функции на оператор, за свързване на пазарите, предават резултатите от алгоритъма за съгласуване при непрекъснатата търговия:
  - а) на всички други НОПЕ — за резултатите относно статуса на изпълнение за всяка сделка, определени в член 52, параграф 1, буква а);
  - б) на всички ОПС и изчислители на планиран обмен — за единните нетни позиции, определени в член 52, параграф 1, буква б).
2. В случай че някой НОПЕ по причини извън неговата отговорност не е в състояние да предаде резултатите от прилагането на алгоритъма за съгласуване при непрекъснатата търговия съгласно параграф 1, буква а), той уведомява за това всички други НОПЕ.
3. В случай че някой НОПЕ по причини извън неговата отговорност не е в състояние да предаде резултатите от прилагането на алгоритъма за съгласуване при непрекъснатата търговия съгласно параграф 1, буква б), той уведомява възможно най-бързо за това всички ОПС и изчислители на планиран обмен. Всички НОПЕ уведомяват съответните участници на пазара.
4. Всички НОПЕ изпращат без неоправдано забавяне необходимата информация на участниците на пазара, за да им дадат възможност за предприемане на действията, посочени в член 68 и член 73, параграф 3.

Член 61

Изчисляване на планиран обмен в резултат от единното свързване на пазарите в рамките на деня

1. Всеки изчислител на планиран обмен изчислява планирания обмен между тръжните зони за всеки единичен пазарен период в съответствие с методиката, установена съгласно член 5б.
2. Всеки изчислител на планиран обмен уведомява съответните НОПЕ, централни контрагенти, търговски агенти и ОПС за договорения планиран обмен.

Член 62

Публикуване на пазарна информация

1. Веднага след съгласуването на заявките всеки НОПЕ публикува за съответните участници на пазара поне статуса на изпълнение на заявките и цените по сделката, получени по алгоритъма за съгласуване при непрекъснатата търговия в съответствие с член 52, параграф 1, буква а).
2. Всеки НОПЕ гарантира, че информацията за договорените кумулативни количества и цени е лесно достъпна публично в подходящ формат в продължение на най-малко 5 години. В своето предложение за алгоритъма за съгласуване при непрекъснатата търговия съгласно член 37, параграф 5 всички НОПЕ предлагат също така информацията, подлежаща на публикуване.

Член 63

Допълнителни регионални търгове

1. Не по-късно от 18 месеца след влизането в сила на настоящия регламент съответните НОПЕ и ОПС на границите на тръжните зони могат да представят общо предложение за планиране и провеждане на допълнителни регионални търгове в рамките на деня. Предложението подлежи на консултации в съответствие с член 12.
2. Допълнителни регионални търгове в рамките на деня могат да бъдат осъществени вътре в отделни тръжни зони или между тях в допълнение към посоченото в член 51 решение за единно свързване на пазарите в рамките на деня. С оглед на провеждането на регионални търгове в рамките на деня непрекъснатата търговия вътре в съответните тръжни зони и между тях може да бъде спряна за ограничен период от време преди затварянето на пазара за сделки с междузонова преносна способност в рамките на деня, който не трябва да превишава минималното време, необходимо за провеждането на търга, и във всеки случай да не е по-дълъг от 10 минути.
3. За допълнителните регионални търгове в рамките на деня методиката за ценообразуване за междузоновата преносна способност в рамките на деня може да се различава от методиката, установена в съответствие с член 55, параграф 3, но въпреки това трябва да отговаря на принципите, предвидени в член 55, параграф 1.
4. Компетентните регулаторни органи могат да одобрят предложението за допълнителни регионални търгове в рамките на деня, ако са изпълнени следните условия:
  - а) регионалните търгове да не оказват неблагоприятно въздействие върху ликвидността на единното свързване на пазарите в рамките на деня;
  - б) цялата междузонова преносна способност да се разпределя чрез модула за управление на преносната способност;
  - в) регионалните търгове да не въвеждат неоправдана дискриминация между участници на пазара от съседни региони;
  - г) графика за регионалните търгове да са съгласувани с единното свързване на пазарите в рамките на деня, за да се даде възможност на участниците в търговията да търгуват възможно най-близо до реалното време;
  - д) регулаторните органи да са провели консултации с участниците на пазара в съответните държави членки.
5. Най-малко веднъж на всеки две години след решението за допълнителни регионални търгове регулаторните органи на съответните държави членки извършват преглед на съвместимостта на всички регионални решения с единното свързване на пазарите в рамките на деня, за да се гарантира, че продължава спазването на горепосочените условия.

Раздел 3

Преходни мерки във връзка със сделки в рамките на деня

Член 64

Разпоредби във връзка с явното разпределяне

1. По съвместно искане от страна на регулаторните органи на държавите членки на всяка от засегнатите граници на тържни зони съответните ОПС предоставят в допълнение към неявното разпределяне също и явно разпределяне, т.е. разпределяне на преносна способност отделно от търговията с електроенергия, посредством модула за управление на преносната способност на границите между тържните зони.
2. ОПС на засегнатите граници на тържни зони съвместно изготвят предложение относно условията, които трябва да бъдат изпълнени от участниците на пазара, за да участват в явното разпределяне. Тези условия подлежат на съвместно одобрение от регулаторните органи на държавите членки на всяка от засегнатите граници на тържни зони.
3. При създаването на модула за управление на преносната способност трябва да се избягва дискриминацията, когато преносната способност се разпределя едновременно както неявно, така и явно. Модулът за управление на преносната способност определя кои заявки да се подберат за съгласуване и кои искания за явно разпределена преносна способност да се приемат съгласно класиране по цена и време на постъпване.

Член 65

Премахване на явното разпределяне

1. Засегнатите НОПЕ си сътрудничат тясно със съответните ОПС и се консултират с участниците на пазара в съответствие с член 12 с цел да изведат от нуждите на участниците на пазара, свързани с права за явно разпределяне на преносна способност, нестандартни продукти за сделки в рамките на деня.
2. Преди вземането на решение относно премахването на явното разпределяне, регулаторните органи на държавите членки на всяка от засегнатите граници на тържни зони съвместно организират консултация, за да оценят дали предложените нестандартни продукти за сделки в рамките на деня отговарят на потребностите на участниците за търговия в рамките на деня.
3. Компетентните регулаторни органи на държавите членки на всяка от засегнатите граници на тържни зони съвместно одобряват въведените нестандартни продукти и премахването на явното разпределяне.

Член 66

Разпоредби по мерки във връзка със сделки в рамките на деня

1. Участниците на пазара гарантират приключването на заявяването, клиринга и уреждането на отношенията, свързани с явното разпределяне на междузонова преносна способност.
2. Участниците на пазара трябва да изпълнят всички финансови задължения, свързани с клиринг и уреждане на отношенията, произтичащи от явното разпределяне.
3. Участващите ОПС публикуват съответната информация относно междусистемните връзки, за които е приложимо явното разпределяне, включително наличната за явно разпределяне междузонова преносна способност.

Член 67

Искания за явно разпределена преносна способност

Искане за явно разпределена междузонова преносна способност може да бъде подадено от участник на пазара само за дадена междусистемна връзка, за която е приложимо явното разпределяне. За всяко искане за явно разпределена междузонова преносна способност участникът на пазара подава на модула за управление на преносната способност информация за размера и цената. Цената и размерът на явно разпределената преносна способност се оповестяват публично от съответните ОПС.

ГЛАВА 7

Клиринг и уреждане на отношенията за свързването на пазарите за ден напред и в рамките на деня

Член 68

Клиринг и уреждане на отношенията

1. Централните контрагенти гарантират своевременен клиринг и уреждане на отношенията за всички съгласувани заявки. Централните контрагенти действат като контрагент на участниците на пазара за всички техни сделки по отношение на финансовите права и задължения, произтичащи от тези сделки.
2. Всеки централен контрагент поддържа анонимност между участниците на пазара.
3. Централните контрагенти действат един спрямо друг като контрагенти за обмена на енергия между тръжни зони по отношение на финансовите права и задължения, произтичащи от този обмен на енергия.
4. При такъв обмен трябва да се вземат предвид:
  - а) нетните позиции, получени в съответствие с член 39, параграф 2, буква б) и член 52, параграф 1, буква б);
  - б) планираният обмен, изчислен в съответствие с членове 49 и 61.
5. Всеки централен контрагент гарантира, че за всеки единичен пазарен период:
  - а) във всички тръжни зони, вземайки предвид, когато е целесъобразно, ограниченията за разпределянето, няма отклонения между сумарната енергия, прехвърлена от всички тръжни зони с излишък, и сумарната енергия, прехвърлена във всички тръжни зони с недостиг;
  - б) износът и вносът на електроенергия между тръжните зони взаимно се уравниват, като отклонения могат да се получат само от съобразяването с ограничения за разпределянето, когато е целесъобразно.
6. Независимо от параграф 3 даден търговски агент може да действа като контрагент за обмена на енергия между различни централни контрагенти, ако заинтересованите страни сключат конкретно споразумение за тази цел. Ако не се постигне съгласие, уреждането на сделката се решава от регулаторните органи, отговарящи за тръжните зони, между които е необходим клиринг и уреждане на отношенията за обмена на енергия.
7. Всички централни контрагенти или търговски агенти събират приходи от избягването на претоварване, произтичащи от единното свързване на пазарите за ден напред съгласно членове 46—48 и от единното свързване на пазарите в рамките на деня съгласно членове 58—60.
8. Всички централни контрагенти или търговски агенти гарантират, че събраните приходи от избягването на претоварване се превеждат на ОПС не по-късно от две седмици след датата на уреждането на отношенията.
9. В случай че сроковете за плащанията не са хармонизирани между две тръжни зони, съответните държави членки гарантират, че е определен субект, който да урежда несъответствието в сроковете и да поема свързаните с това разходи.

ГЛАВА 8

Гарантираност на разпределената междузонава преносна способност

Член 69

Предложение за срок за началото на гарантираността на сделки за ден напред

Не по-късно от 16 месеца след влизането в сила на настоящия регламент всички ОПС изготвят общо предложение за единен срок за началото на гарантираността на сделки за ден напред, който не може да е по-къс от половин час преди затварянето на пазара за сделки за ден напред. Предложението подлежи на консултации в съответствие с член 12.

Член 70

Гарантираност за ден напред на преносната способност и ограничения за разпределянето

1. Преди изтичането на срока за началото на гарантираността на сделки за ден напред всеки координиран изчислител на преносна способност може да коригира ограниченията за междузоновата преносна способност и разпределянето, подадени на съответните НОПЕ.
2. След изтичането на срока за началото на гарантираността на сделки за ден напред всички ограничения за междузоновата преносна способност и разпределянето стават гарантирани за разпределянето на преносната способност за сделки за ден напред, освен ако са спазени изискванията на член 46, параграф 2, в който случай ограниченията за междузоновата преносна способност и разпределянето стават гарантирани от момента на тяхното съобщаване на съответните НОПЕ.
3. След изтичането на срока за началото на гарантираността на сделки за ден напред междузоновата преносна способност, която не е разпределена, може да бъде коригирана за последващо разпределяне.

Член 71

Гарантираност на преносната способност в рамките на деня

Междузоновата преносна способност в рамките на деня става гарантирана веднага след нейното разпределяне.

Член 72

Гарантираност в случай на непреодолима сила или извънредни ситуации

1. В случай на непреодолима сила или извънредна ситуация съгласно член 16, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 714/2009, когато ОПС трябва да действа експедитивно и повторното диспечирание или насрещната търговия не са възможни, всеки ОПС има право да намали разпределената междузонава преносна способност. Във всички случаи намаляването се извършва по координиран начин, след като се осъществи връзка с всички пряко засегнати ОПС.
2. ОПС, който се позовава на непреодолима сила или извънредна ситуация, публикува предупреждение, в което се обяснява естеството на непреодолимата сила или на извънредната ситуация и се посочва нейната вероятна продължителност. Това предупреждение се прави достояние на засегнатите участници на пазара посредством НОПЕ. Ако преносната способност е разпределена явно между участниците на пазара, ОПС, който се позовава на непреодолима сила или извънредна ситуация, изпраща предупреждението пряко до договорните страни, които притежават междузонава преносна способност за съответния пазарен времеви интервал.
3. Ако разпределената преносна способност е намалена поради непреодолима сила или извънредна ситуация, на която се позовава ОПС, ОПС извършва възстановяване или предоставя компенсация за периода на действие на непреодолимата сила или извънредната ситуация в съответствие със следните изисквания:
  - а) в случай на неявно разпределяне централните контрагенти или търговските агенти не трябва да понесат финансови щети или да получават финансови облаги, произтичащи от дисбаланс, породен от това намаление;
  - б) в случай на непреодолима сила, ако преносната способност е разпределена явно, участниците на пазара имат право на възстановяване на цената, платена за преносната способност по време на процеса на явно разпределяне;
  - в) в случай на извънредна ситуация, ако преносната способност е разпределена явно, участниците на пазара имат право на компенсация, равна на разликата в пазарните цени между съответните тържни зони в съответния времеви интервал; или
  - г) в случай на извънредна ситуация, ако преносната способност е разпределена явно, но не е изчислена цена поне в една от двете съответни тържни зони в съответния времеви интервал, участниците на пазара имат право на възстановяване на цената, платена за преносната способност по време на процеса на явно разпределяне.
4. ОПС, който се позовава на непреодолима сила или извънредна ситуация, трябва да ограничи последиците от непреодолимата сила или извънредната ситуация и тяхното времетраене.
5. Ако това е предвидено от държавата членка, по искане на съответния ОПС националният регулаторен орган преценява дали дадено събитие се квалифицира като непреодолима сила.

ДЯЛ III

РАЗХОДИ

ГЛАВА 1

Методика за разпределяне на приходите от избягването на претоварване за единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня

Член 73

Методика за разпределяне на приходите от избягването на претоварване

1. Не по-късно от 12 месеца след влизането в сила на настоящия регламент всички ОПС изготвят предложение за методика за поделение на приходите от избягването на претоварване.
2. Методиката, изготвена съгласно параграф 1, трябва:
  - а) да улеснява ефикасната дългосрочна експлоатация и развитие на електропреносната система и ефикасното функциониране на пазара на електроенергия в Съюза;
  - б) да е в съответствие с общите принципи за управление на претоварването, определени в член 16 от Регламент (ЕО) № 714/2009;
  - в) да дава възможност за разумно финансово планиране;
  - г) да е съвместима по отношение на различните времеви интервали;
  - д) да установява договорености за поделение на приходите от избягването на претоварване, получени от енергопреносни активи, които са притежавани от страни, различни от ОПС.
3. ОПС разпределят приходите от избягването на претоварване в съответствие с методиката или методиките съгласно параграф 1, веднага щом това стане практически възможно и не по-късно от една седмица след превеждането на същите приходи в съответствие с член 68, параграф 8.

ГЛАВА 2

Методика за поделение на разходите за повторно диспечирание и насрещна търговия за единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня

Член 74

Методика за поделение на разходите за повторно диспечирание и насрещна търговия

1. Не по-късно от 16 месеца след вземането на решение относно регионите за изчисляване на преносната способност всички ОПС във всеки такъв регион изготвят предложение за обща методика за поделение на разходите за повторно диспечирание и насрещна търговия.
2. Методиката за поделение на разходите за повторно диспечирание и насрещна търговия трябва да включва решения за поделение на разходите по действия от трансгранично значение.
3. Разходите за повторно диспечирание или насрещна търговия, които са допустими за поделение между съответните ОПС, трябва да се определят по прозрачен и подлежащ на одит начин.
4. Методиката за поделение на разходите за повторно диспечирание и насрещна търговия трябва:
  - а) да определя кои разходи, направени поради използването на коригиращи действия, които разходи се вземат предвид при изчисляването на преносната способност, когато е въведена обща рамка за използването на такива действия, са допустими за поделение между всички ОПС от даден регион за изчисляване на преносната способност в съответствие с методиката за изчисляване на преносната способност съгласно членове 20 и 21;
  - б) да определя кои разходи, направени поради използването на повторно диспечирание или насрещна търговия, за да се осигури гарантираността на междузоновата преносна способност, са допустими за поделение между всички ОПС от даден регион за изчисляване на преносната способност в съответствие с методиката за изчисляване на преносната способност съгласно членове 20 и 21;
  - в) да задава правила за поделение на разходите в региона в съответствие с букви а) и б).

5. Методиката, изготвена съгласно параграф 1, трябва да включва:
- а) механизъм за проверка на действителната необходимост от повторно диспечирание или насрещна търговия между участващите ОПС;
  - б) механизъм за последващо наблюдение на използването на свързани с разходи коригиращи действия;
  - в) механизъм за оценка на въздействието на коригиращите действия въз основа на критерии за експлоатационната сигурност и икономически критерии;
  - г) процедура, която да дава възможност за подобряване на коригиращите действия;
  - д) процедура, която да дава възможност за наблюдение от компетентните регулаторни органи на всеки регион за изчисляване на преносната способност.
6. Методиката, изготвена съгласно параграф 1, трябва също така:
- а) да осигурява стимули за управлението на претоварването, включително коригиращите действия, както и стимули за ефективно инвестиране;
  - б) да бъде в съответствие с отговорностите и задълженията на участващите ОПС;
  - в) да осигурява справедливо разпределяне на разходите и ползите между участващите ОПС;
  - г) да бъде в съответствие с други свързани механизми, включително най-малко със:
    - i) методиката за поделяне на приходите от избягването на претоварване, разгледана в член 73;
    - ii) механизма за компенсиране между ОПС, определен в член 13 от Регламент (ЕО) № 714/2009 и Регламент (ЕС) № 838/2010 на Комисията ⁽¹⁾;
  - д) да улеснява ефикасното дългосрочно развитие и експлоатация на общоевропейската свързана мрежа и ефикасното функциониране на общеевропейския пазар на електроенергия;
  - е) да улеснява спазването на общите принципи за управление на претоварването, определени в член 16 от Регламент (ЕО) № 714/2009;
  - ж) да позволява разумно финансово планиране;
  - з) да е съвместима по отношение на пазарните времеви интервали „ден напред“ и „в рамките на деня“; и
  - и) да е в съответствие с принципите на прозрачност и недопускане на дискриминация.
7. До 31 декември 2018 г. всички ОПС от всеки регион за изчисляване на преносната способност трябва допълнително да хармонизират, доколкото е възможно това между регионите, методиките за поделяне на разходите за повторно диспечирание и насрещна търговия, прилагани в техните региони за изчисляване на преносната способност.

ГЛАВА 3

Възстановяване на разходите за разпределяне на преносната способност и за управление на претоварването

Член 75

Общи разпоредби относно възстановяването на разходите

1. Разходите, свързани със задължения, наложени на ОПС в съответствие с член 8, включително разходите, посочени в член 74 и членове 76—79, се оценяват от компетентните регулаторни органи. Разходите, оценени като уместни, ефикасни и пропорционални, се възстановяват своевременно посредством мрежови тарифи или други подходящи механизми, определени от компетентните регулаторни органи.
2. Делът на държавите членки в общите разходи, посочени в член 80, параграф 2, буква а), регионалните разходи, посочени в член 80, параграф 2, буква б), и националните разходи, посочени в член 80, параграф 2, буква в), които са оценени като разумни, ефикасни и пропорционални, се възстановява чрез такси на НОПЕ, мрежови тарифи или други подходящи механизми, определени от компетентните регулаторни органи.
3. По искане от страна на регулаторните органи съответните ОПС, НОПЕ и упълномощени представители съгласно член 78 предоставят, в срок от три месеца от искането, необходимата информация, за да се улесни оценяването на направените разходи.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 838/2010 на Комисията от 23 септември 2010 г. за определяне на указанията относно механизма за компенсиране между операторите на преносни мрежи и на общ регулаторен подход по отношение на таксите за пренос (ОВ L 250, 24.9.2010 г., стр. 5).

Член 76

Разходи за въвеждане, изменение и функциониране на единното свързване на пазарите за ден напред или в рамките на деня

1. Всички НОПЕ поемат следните разходи:
  - a) общите, регионалните и националните разходи за създаване, актуализиране или по-нататъшно развитие на алгоритъма за обвързване на цените и единното свързване на пазарите за ден напред;
  - b) общите, регионалните и националните разходи за създаване, актуализиране или по-нататъшно развитие на алгоритъма за съгласуване при непрекъснатата търговия и единното свързване на пазарите в рамките на деня;
  - v) общите, регионалните и националните разходи за функциониране на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня.
2. ОПС могат, по споразумение със съответните НОПЕ, да участват в разходите, описани в параграф 1, което подлежи на одобрение от съответните регулаторни органи. В такива случаи всяко ОПС има право, в срок от два месеца след получаването на прогноза от съответните НОПЕ, да представи на съответния регулаторен орган за одобрение предложение за участие в разходите.
3. Съответните НОПЕ имат право, чрез национални споразумения с компетентния регулаторен орган, да им бъдат възстановени разходите съгласно параграф 1, които не са били поети от ОПС съгласно параграф 2 посредством начислени такси или други подходящи механизми, единствено ако разходите са разумни и пропорционални.

Член 77

Разходи за клиринг и уреждане на отношенията

1. Всички разходи, направени от централни контрагенти и търговски агенти, са възстановими посредством такси или други подходящи механизми, ако са разумни и пропорционални.
2. Централните контрагенти и търговските агенти трябва да се стремят към ефикасни договорености за клиринг и уреждане на отношенията, с които се избягват ненужни разходи и се отчита поетият риск. Договореностите за трансграничен клиринг и уреждане на отношенията подлежат на одобрение от съответните национални регулаторни органи.

Член 78

Разходи за установяване и функциониране на координираната процедура на изчисляване на преносната способност

1. Всеки ОПС поема индивидуално разходите за предоставяне на входни данни за процедурата на изчисляване на преносната способност.
  2. Всички ОПС поемат съвместно разходите, свързани с обединяването на моделите на отделни електроенергийни мрежи.
- Всички ОПС във всеки регион за изчисляване на преносната способност поемат разходите за установяване и функциониране на координираните изчислителни на преносна способност.
3. Всички разходи, направени от участниците на пазара, за изпълнение на изискванията на настоящия регламент, се поемат от тези участници на пазара.

Член 79

Разходи за осигуряване на гарантираността

Разходите за осигуряване на гарантираността в съответствие с член 70, параграф 2 и член 71 се поемат от съответните ОПС, доколкото това е възможно в съответствие с член 16, параграф 6, буква а) от Регламент (ЕО) № 714/2009. Тези разходи включват разходите по компенсаторни механизми, свързани с осигуряването на гарантираността на междузоновата преносна способност, разходите за повторно диспечирание и насрещна търговия, както и разходите по дисбаланс, свързани с компенсирането на участници на пазара.

Член 80

Поделяне на разходите между НОПЕ и ОПС в различни държави членки

1. Всички съответни НОПЕ и ОПС представят на регулаторните органи годишен доклад, в който подробно са обяснени разходите за въвеждане, изменение и функциониране на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня. Този доклад се публикува от Агенцията при надлежно съобразяване с чувствителната търговска информация. Преките разходи по единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня трябва да бъдат ясно и поотделно определени и да подлежат на одит. Докладът трябва да съдържа и пълни подробности относно участието на ОПС в разходите на НОПЕ съгласно член 76, параграф 2.
2. Разходите, посочени в параграф 1, се разбиват на:
  - а) общи разходи, произтичащи от координирани действия на всички НОПЕ и ОПС, участващи в единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня;
  - б) регионални разходи, произтичащи от дейности на НОПЕ и ОПС, сътруднически си в даден регион;
  - в) национални разходи, произтичащи от дейности на НОПЕ и ОПС в посочената държава членка.
3. Общите разходи, посочени в параграф 2, буква а), се поделят между ОПС и НОПЕ в държавите членки и трети държави, участващи в единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня. За изчисляване на сумата, която трябва да бъде платена от ОПС и НОПЕ във всяка държава членка и, ако е приложимо, трети държави, една осма от общите разходи се разделя поравно между всички държави членки и трети държави, пет осми се разделят между всички държави членки и трети държави пропорционално на тяхното потребление и две осми се разделят поравно между участващите НОПЕ. Изчисляването на общите разходи редовно се адаптира съобразно промените в общите разходи и промените в участващите ОПС и НОПЕ.
4. НОПЕ и ОПС, които си сътрудничат в даден регион, се споразумяват по предложение за поделяне на регионалните разходи в съответствие с параграф 2, буква б). След това предложението трябва да бъде одобрено поотделно от компетентните национални органи на всяка от държавите членки в региона. НОПЕ и ОПС, които си сътрудничат в даден регион, могат вместо това да използват механизма за поделяне на разходите, посочен в параграф 3.
5. Принципите за поделяне на разходите се прилагат за разходи, направени от датата на влизане в сила на настоящия регламент нататък. Това не засяга съществуващите решения, използвани за разработването на единно свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня, а разходите, направени преди влизането в сила на настоящия регламент, се поделят между съответните НОПЕ и ОПС въз основа на действащите споразумения, уреждащи тези решения.

ДЯЛ IV

ДЕЛЕГИРАНЕ НА ЗАДАЧИ И НАБЛЮДЕНИЕ

Член 81

Делегиране на задачи

1. ОПС или НОПЕ могат изцяло или отчасти да делегират всяка задача, която им е възложена по силата на настоящия регламент, на една или няколко трети страни, в случай че третата страна може да изпълнява съответната функция поне също толкова ефективно, колкото делегиращият субект. Делегиращият субект продължава да носи отговорност за гарантиране на спазването на задълженията съгласно настоящия регламент, включително осигуряване на достъп до информацията, която е необходима за наблюдение от страна на регулаторния орган.
2. Преди делегирането съответната трета страна трябва убедително да докаже на делегиращата страна способността си да спазва всички задължения по настоящия регламент.
3. В случай че някоя задача, определена в настоящия регламент, е делегирана изцяло или отчасти на трета страна, делегиращата страна гарантира, че преди делегирането са сключени подходящи споразумения за поверителност в съответствие със задълженията на делегиращата страна за поверителност.

Член 82

Наблюдение на прилагането на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня

1. Субектът или субектите, изпълняващ(и) функциите на оператори за свързване на пазарите, се наблюдава(т) от регулаторните или съответните органи на територията, където се намира(т). В наблюдението участват по целесъобразност други регулаторни или съответни органи и Агенцията. Регулаторните или съответните органи, носещи главната отговорност за наблюдението на НОПЕ и на функциите „оператор за свързване на пазарите“ трябва да оказват пълно съдействие и предоставят достъп до информация на други регулаторни органи и Агенцията, за да се осигури надлежно наблюдение на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня в съответствие с член 38 от Директива 2009/72/ЕО.
2. Наблюдението на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня от ЕМОПС за електроенергия в съответствие с член 8, параграф 8 от Регламент (ЕО) № 714/2009 обхваща по-специално следните въпроси:
  - а) напредъка и евентуални проблеми в прилагането на единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня, включително избора на различни възможни варианти във всяка държава;
  - б) изготвянето на доклада относно изчисляването и разпределянето на преносната способност в съответствие с член 31, параграф 1;
  - в) ефикасността на настоящата конфигурация на тържните зони съгласно член 34;
  - г) ефективността на функциониране на алгоритъма за обвързване на цените и на алгоритъма за съгласуване при непрекъснатата търговия — в сътрудничество с НОПЕ съгласно член 37, параграф 6;
  - д) ефективността на критерия, отнасящ се за оценката на загубите от прекъсване на електроснабдяването, в съответствие с чл. 41 параграф 1, и член 54, параграф 1; и
  - е) прегледа на методиката за изчисляване на планирания обмен в резултат от единното свързване на пазарите за ден напред съгласно член 43, параграф 4.
3. Не по-късно от шест месеца след влизането в сила на настоящия регламент ЕМОПС за електроенергия представя на Агенцията за становище план за наблюдението, който включва подлежащите на изготвяне доклади и всички актуализации съгласно параграф 2.
4. Не по-късно от шест месеца след влизането в сила на настоящия регламент Агенцията изготвя в сътрудничество с ЕМОПС за електроенергия списък на съответната информация, която да бъде съобщавана от ЕМОПС за електроенергия на Агенцията в съответствие с член 8, параграф 9 и член 9, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 714/2009. Списъкът на съответната информация може да подлежи на актуализиране. ЕМОПС за електроенергия поддържа пълен архив за изискваната от Агенцията информация под формата на цифрови данни в стандартизиран формат.
5. Всички ОПС предоставят на ЕМОПС за електроенергия информацията, необходима за изпълнение на задачите съгласно параграфи 2 и 4.
6. НОПЕ, участниците на пазара и други организации, които са от значение за единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня, предоставят на ЕМОПС за електроенергия по съвместно искане на Агенцията и ЕМОПС за електроенергия информацията, необходима за наблюдението съгласно параграфи 2 и 4, с изключение на вече получената от регулаторните органи, Агенцията или ЕМОПС за електроенергия информация в рамките на съответните им задачи за наблюдение на прилагането.

ДЯЛ V

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 83

Преходни разпоредби за Ирландия и Северна Ирландия

1. С изключение на членове 4, 5 и 6 и участието в разработването на условията или методиките, за които се прилагат съответните срокове, изискванията на настоящия регламент не се прилагат в Ирландия и Северна Ирландия до 31 декември 2017 г. включително.

2. От датата на влизане в сила на настоящия регламент до 31 декември 2017 г. Ирландия и Северна Ирландия прилагат подготвителни преходни разпоредби. Тези преходни разпоредби трябва:
- а) да улеснят прехода към пълно прилагане на настоящия регламент и пълно съответствие с него и включат всички необходими подготвителни мерки за пълно прилагане на настоящия регламент и за пълно съответствие с него не по-късно от 31 декември 2017 г.;
  - б) да гарантират разумна степен на интеграция с пазарите в съседни юрисдикции;
  - в) да осигуряват като минимум:
    - i) разпределяне на междусистемна преносна способност на един търг за явно разпределяне за ден напред и на поне два търга за неявно разпределяне в рамките на деня;
    - ii) съвместно заявяване на междусистемна преносна способност и енергия в пазарния времеви интервал „ден напред“;
    - iii) прилагане към преносната способност, която не се използва в пазарния времеви интервал „ден напред“, на принципа „или използваш, или губиш“ или „или използваш, или продаваш“ съгласно точка 2.5 от приложение I към Регламент (ЕО) № 714/2009;
  - г) да гарантират честно и недискриминационно ценообразуване на междусистемната преносна способност на търговете за неявно разпределяне в рамките на деня;
  - д) да въведат справедливи, прозрачни и недискриминационни компенсаторни механизми за осигуряване на гарантираността;
  - е) да съдържат подробна пътна карта, одобрена от регулаторните органи за Ирландия и Северна Ирландия, с етапи за постигане на пълно прилагане на настоящия регламент и съответствие с него;
  - ж) да са предмет на консултация с участието на всички относими страни, като се обърне максимално внимание на резултата от консултацията;
  - з) да бъдат обосновани въз основа на анализ на разходите и ползите;
  - и) да не засягат неправомерно други юрисдикции.
3. Регулаторните органи за Ирландия и Северна Ирландия предоставят на Агенцията най-малко веднъж на три месеца или по нейно искане информацията, необходима за оценка на преходните разпоредби за пазара на електроенергия на остров Ирландия и на напредъка за постигане на пълно прилагане на настоящия регламент и съответствие с него.

Член 84

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 24 юли 2015 година.

За Комисията
Председател
Jean-Claude JUNCKER